

D I A G N O Z A

**potrzeb kulturowych Gminy Susiec
przeprowadzona w ramach Programu
Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2017
w związku z realizacją
przez Gminny Ośrodek Kultury w Suścu
projektu pt.
*„Susiecka Studnia Życzeń Kulturalnych”.***

Przygotowanie diagnozy:

Agnieszka Hałasa

Zespół badawczy:

Dyrekcja, pracownicy i wolontariusze Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu

Susiec, maj 2017 roku

WSTĘP

Diagnoza potrzeb kulturalnych opracowana została w związku z otrzymaniem przez Gminny Ośrodek Kultury w Suścu dofinansowania z Narodowego Centrum Kultury w ramach programu "DOM KULTURY+INICJATYWY LOKALNE 2017" na realizację projektu pn.: "Susiecka Studnia Życzeń Kulturalnych".

Realizacja projektu przebiega dwuetapowo:

I etap to przeprowadzenie diagnozy potrzeb kulturalnych, która pozwoli nam określić co jest dla naszych mieszkańców ważne, potrzebne i czego od nas będą oczekiwać.

II etap obejmuje wyłonienie najlepszych inicjatyw kulturalnych skierowanych do mieszkańców.

Realizacja zdania przyczyni się do zaangażowania mieszkańców w realizację samodzielnych projektów - kulturalnych inicjatyw skierowanych do różnych grup wiekowych w 21 sołectwach Gminy Susiec.

Cele szczegółowe projektu "Susiecka Studnia Życzeń Kulturalnych".:

- ❖ przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego oraz zaangażowanie społeczności lokalnej do samodzielnego działania,
- ❖ wzmocnienie i integracja środowiska lokalnego,
- ❖ współpraca z grupami społeczności lokalnej,
- ❖ odkrywanie talentów i potencjału drzemiącego w mieszkańcach,
- ❖ wzmocnienie roli GOK jako miejsca otwartego dla wszystkich mieszkańców.

Główną ideą diagnozy jest poznanie potencjału kulturowego Gminy Susiec w celu podjęcia działań zmierzających do zwiększenia aktywności społeczno- kulturalnej mieszkańców, poprzez realizację inicjatyw lokalnych, które przyczynią się do wzmocnienia zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne gminy oraz poprawią poziom współpracy między Gminnym Ośrodkiem Kultury a społecznością lokalną poprzez odkrywanie i rozwijanie potencjału różnych grup społecznych.

W ramach realizacji diagnozy uzyskano informacje o potrzebach i oczekiwaniach kulturalnych społeczności lokalnej jak również miejscach, osobach i instytucjach kulturotwórczych. Diagnoza oprócz funkcji badawczej pełniła również rolę promocyjną i aktywizacyjną, ponieważ w trakcie działań badawczych możliwe było dotarcie do szerokiej grupy mieszkańców – potencjalnych odbiorców i animatorów działań kulturalnych celem zachęcenia ich do podejmowania własnych inicjatyw kulturalnych.

Wiodącym aspektem diagnozy było poznanie sytuacji mieszkańców gminy w odniesieniu do ich działalności kulturotwórczej oraz uświadomienie im zarówno potencjału miejscowości w których mieszkają, jak również kapitału ludzkiego jakim dysponują poszczególne sołectwa oraz GOK w Suścu.

Dzięki temu udało się zaangażować mieszkańców do działań diagnostycznych i zaktywizować sporą liczbę lokalnych liderów w kierunku podejmowania inicjatyw kulturalnych. Formuła diagnozowania oparta została na spotkaniach organizowanych w GOK-u, szkołach i wytypowanych miejscowościach co umożliwiło efektywne prowadzenie spotkań przez grupę badającą oraz pozwoliło na bezpośrednie dotarcie do mieszkańców czyniąc spotkania również bodźcem do realizacji wielu działań animacyjnych realizowanych przy zaangażowaniu społeczności lokalnej.

Na początek 7 marca w Gminnym Ośrodku Kultury w Suścu odbyło się zebranie organizacyjne uczestników projektu „Susiecka Studnia Życzeń Kulturalnych”. Podczas spotkania została przeprowadzona „Analiza „stakeholders” – głównych partnerów i elementów otoczenia organizacji”, która polegała na wskazaniu instytucji i środowisk mających największy wpływ na działalność organizacji lub najbardziej zainteresowanych jego działalnością.

13 marca w Gminnym Ośrodku Kultury w Suścu odbyło się szkolenie, w którym zostali przeszkoleni pracownicy GOK oraz wolontariusze. Głównym założeniem spotkania było przygotowanie kadry do przeprowadzenia diagnozy potrzeb kulturalnych oraz poznanie narzędzi badawczych - jako I etapu realizacji projektu. Szkolenie poprowadziła Małgorzata Misztal - Practitioner in the Art Of NLP, partner zarządzający w Meritum oraz Szkole Coachów Meritum.

28 marca odbyło się szkolenie pracowników i wolontariuszy GOK, które poprowadziła Pani Monika Molas - animator z ramienia Narodowego Centrum Kultury w programie Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2017. Tematem szkolenia było: Kim jestem, co wnoszę do zespołu? Co my jako GOK wnosimy do lokalnej społeczności? Jaki kapitał społeczny budujemy?

Odbyło się również spotkanie z liderami lokalnej społeczności. Obok władz gminy na spotkanie przybyli księża, radni, sołtysi, dyrektorzy szkół, kierownicy jednostek podległych gminie, seniorzy oraz przedstawiciele Kół Gospodyń Wiejskich, Zespołów Śpiewaczych i stowarzyszeń. Wszyscy obecni zostali zapoznani z programem w jakim uczestniczy GOK oraz o możliwości wzięcia udziału w Konkursie na Inicjatywy Lokalne skierowane do mieszkańców gminy. Zebrani wzięli także udział w badaniu w formie ankiet, wydzieranek i wywiadów. Kolejny etap to spotkania z mieszkańcami przeprowadzone w miejscowościach. Ich przebieg i wyniki omówione zostaną w dalszej części diagnozy.

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY SUSIEC

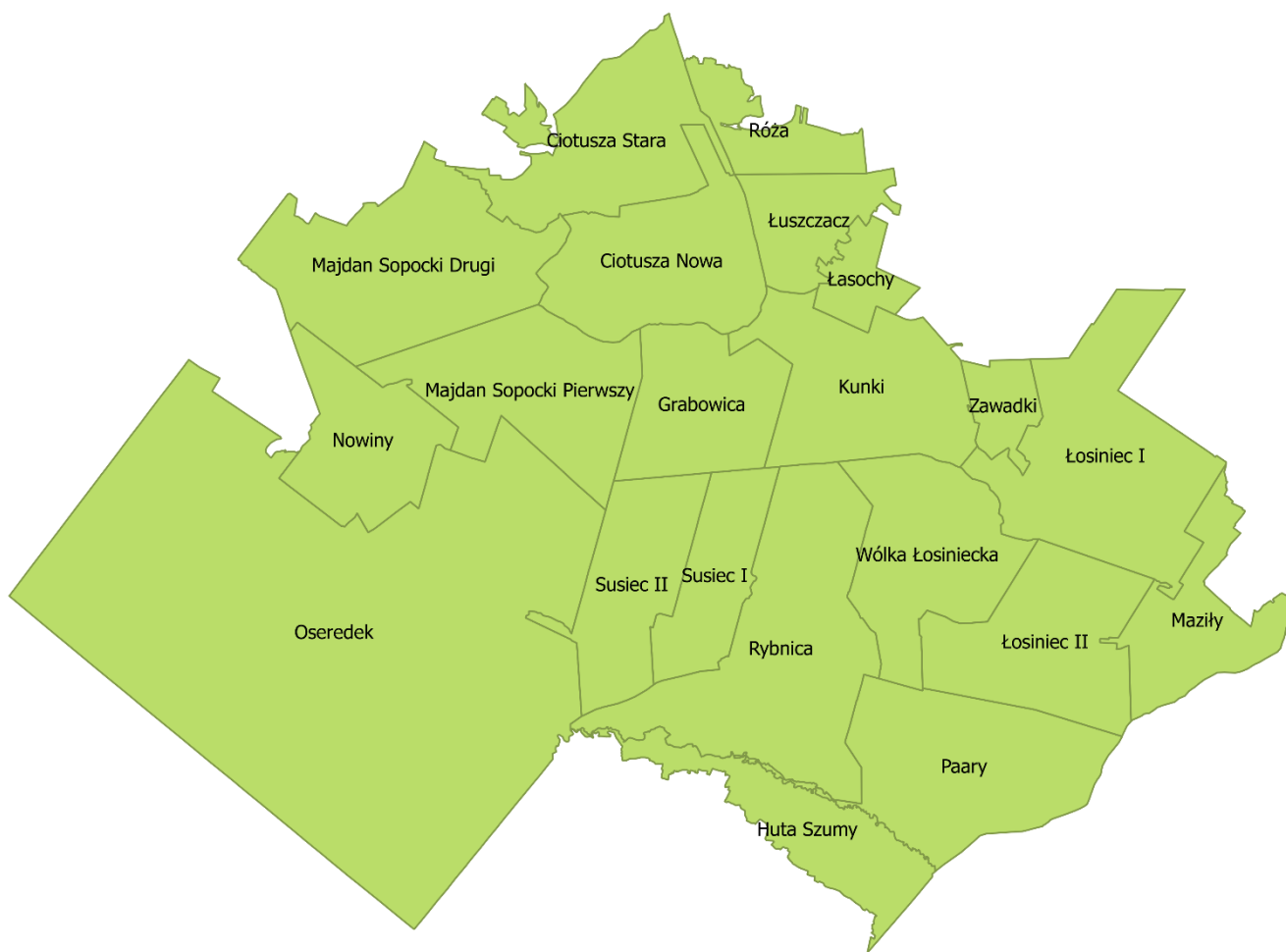
I.1 Położenie Gminy Susiec.

Gmina Susiec położona jest w województwie lubelskim na obszarze Roztocza Środkowego i Równiny Biłgorajskiej w południowej części województwa lubelskiego. Pod względem administracyjnym należy do powiatu tomaszowskiego. Graniczy z gminami:

- ❖ Tomaszów Lubelski
- ❖ Narol
- ❖ Józefów
- ❖ Krasnobród
- ❖ Łukowa
- ❖ Obsza

Powierzchnia całej gminy wynosi 190,59 km² i liczy 19 miejscowości oraz 21 sołectw. 102,88 km² (54%) stanowią lasy i grunty leśne. Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z rolnictwa przez co 41% powierzchni gminy stanowią użytki rolne. Ze względu na dużą lesistość oraz bogactwo rezerwatów prężnie rozwija się również turystyka w tym agroturystyka. Decydujący wpływ na jakość życia mieszkańców gminy Susiec ma jej położenie geograficzne i związana z tym duża liczba terenów leśnych w tym parków i rezerwatów oraz użytków rolnych. Przeważają małe gospodarstwa rolne co wraz ze słabymi ziemiami czyni je małodochodowymi. Brak przemysłu rzutuje na niski poziom dochodowości mieszkańców gminy oraz przyczynia się do postępującego bezrobocia. Wysokie bezrobocie oraz słabe perspektywy na przyszłość nie zachęcają młodych ludzi do zakładania rodziny i posiadania dzieci oraz skłaniają ich do wyjazdów zarobkowych za granicę co z kolei wpływa na wyludnianie się gminy oraz postępujące starzenie się społeczeństwa.

Gospodarstwa domowe na obszarach wiejskich do których zalicza Gmina Susiec borykają się z trudną sytuacją materialną i życiową. Rodziny najczęściej korzystają ze wsparcia pomocy społecznej ze względu na złą sytuację materialną powodowaną przede wszystkim wysokim bezrobociem. Nie bez znaczenia jest tutaj postępujący niż demograficzny a co za tym idzie starzejące się społeczeństwo i wysoki poziom migracji mieszkańców zarówno do miast jak również za granicę. Powoduje to nie tylko wyludnianie się wsi, ale również opóźnia jej rozwój. W związku z tym na wsi zostają tylko osoby starsze, słabo wykształcone, nie zainteresowane modernizacją swoich gospodarstw oraz podnoszeniem kompetencji i kwalifikacji co z kolei wiąże się z małą aktywnością zawodową mieszkańców i sprzyja wzrostowi poziomu ubóstwa.

Mapa Gminy Susiec w podziale na sołectwa.

Usytuowanie gminy na terenie tzw. Ściany wschodniej w połączeniu ze słabym skomunikowaniem (brak pociągów, słaba infrastruktura PKS) dodatkowo znacznie utrudnia rozwój kulturalny mieszkańców gminy.

1.2. Rys historyczny.

„ Tereny gminy znajdowały się na terytorium starostwa zamachskiego. Pod koniec XVI w. dostało się ono w ręce twórcy ordynacji zamojskiej, kanclerza Jana Zamojskiego. Pierwsze dane spotykamy w zapisach inwentarzowych z 1582 roku - mówią one o istnieniu na Potoku Łosinieckim młynów Sikliwców Świdów.

W 1643 roku spotykamy zapis o młynie na rzece Wieluńce dzisiejszej Jeleń. W tym samym roku ordynat Jan Zamojski zwany „Sobiepanem” pozwolił niejakiemu Zielińskiemu na przeniesienie ze wsi Szara Wola (obecnie Szarowola) huty wypalającej żelazo z rud darniowych na „uroczysko zwane Susiec)

oraz na założenie stawu. W tym samym czasie w pobliżu miejsca, gdzie znajduje się wieś zaczął rozwijać się nowy ośrodek Rybnica, która dała początek późniejszemu kluczowi rybnickiemu ordynacji zamojskiej, a później w wieku XVIII stała się jednym z głównych ośrodków ordynacji.

W 1732 roku wylicza się tu: browar, kuźnię, budynki dworskie, młyn i hutę szkła, która zlokalizowana była w dzisiejszym Suścu. Około roku 1800 powstał w Suścu drewniany kościół, który został wzniesiony z materiału po rozebranych prawdopodobnie w 1796r. kościele, pierwotnie cerkwi unickiej, istniejącej na wzgórzu Zamczysko. W latach 1862-68 powstał kościół murowany. W okresie rozbiorów wieś znalazła się w Królestwie Polskim, blisko granicy z Galicją. Z uwagi na trudne warunki życia, ludność trudniła się przemytem.

Podczas kampanii wrześniowej 1939 roku okolice Suśca stały się terenem zaciętych walk toczonych przez oddziały armii „Lublin” i „Kraków”. Mogiły poległych żołnierzy znajdują się na tutejszym cmentarzu¹.

I.3. Walory przyrodnicze.

Teren gminy należy do znanych i chętnie odwiedzanych przez turystów. Sprzyja temu wielość szlaków turystycznych i nagromadzenie dużej ilości atrakcji przyrodniczych. Występują tu kompleksy leśne Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej, parki krajobrazowe, rezerваты, pomniki przyrody, ścieżki dydaktyczne, oczka wodne, progi skalne tworzące małe wodospady zwane „szumami” oraz śródleśny zalew w Majdanie Sopotkim. Przez teren gminy przebiega 128 kilometrów tras pieszych oraz 118 kilometrów tras rowerowych.

Na terenie Gminy Susiec znajdują się obszary atrakcyjne turystycznie do których należą²:

- ❖ Rezerwat nad Tanwią
- ❖ Rezerwat Czartowe Pole
- ❖ Zalew w Majdanie Sopotkim
- ❖ Rezerwat Nowiny
- ❖ Kamieniołom w Nowinach
- ❖ Wzgórze Kościółek – Zamczysko
- ❖ Wzgórze Wapielnia
- ❖ Kościół w Łosińcu

Szlaki piesze:

- ❖ Szlak Walk Partyzanckich
- ❖ Szlak Szumów
- ❖ Szlak Południowy
- ❖ Szlak Krawędziowy

---

¹ www.susiec.com.pl

² www.susiec.com.pl

- ❖ Szlak im Władysławy Podobińskiej
- ❖ Szlak Centralny

Szlaki rowerowe:

- ❖ Trasa Nr 1 Borowych Młynów
- ❖ Trasa Nr 2 Do Narola
- ❖ Trasa Nr 3 Na Czartowe Pole
- ❖ Trasa Nr 4 Na Wapielnię
- ❖ Trasa Nr 5 Do Rezerwatu Las Bukowy
- ❖ Trasa Nr 6 Szlakiem Kamieniołomów
- ❖ Trasa Nr 7 Szlakiem Łosiów
- ❖ Trasa Nr 8 Czwartą Linia
- ❖ Trasa Nr 9 Do Krasnobrodu
- ❖ Trasa Nr 10 Dookoła Gminy Susiec

I.4. Zabytki.

Wśród najciekawszych zabytków Gminy Susiec znajdują się m. in.:

- **kościół parafialny z XIX** wieku w Suścu. Kościół p.w. Św. Jana Nepomucena w Suścu – wzniesiony został w latach 1862-1868 z elementów pochodzących z rozebranej cerkwi unickiej znajdującej się niegdyś na wzgórzu Zamczysko. W tym obraz patrona kościoła pochodzący prawdopodobnie z I połowy XIX w. i MB Częstochowskiej z 1960 r. oraz obraz MB Nieustającej pomocy i zabytkowy obraz św. Mikołaja z XVIII w. Obok świątyni jest kamienny krzyż z XVIII w. przeniesiony prawdopodobnie z Zamczyska³.
- **dzwonnica drewniana z II połowy XIX** w. obok kościoła w Suścu – Dzwon wiszący w dzwonnicy pochodzi z 1840 roku.
- **cmentarz parafialny w Suścu** – w jego głównej części znajduje się kwatera żołnierzy września poległych w 1939r. Na cmentarzu zachowało się także kilkanaście kamiennych nagrobków sprzed 1945r. w postaci krzyży, płyt oraz rzeźb aniołów i świętych.
- **pomnik w Suścu** – upamiętniający żołnierzy września, partyzantów i ludność cywilną, którzy polegli w walce za wolność Ojczyzny w latach 1939 –1944..
- **zespół dawnej cerkwi unickiej z końca XVIII** wieku, ufundowana przez ordynatów zamojskich w 1793 r., obecnie kościół rzymsko-katolicki p.w. Opieki Św. Józefa i Św. Michała Archanioła w Łosińcu. Posiada: ikonę Matki Boskiej z Dzieciątkiem, pochodząca prawdopodobnie z I połowy XVIII w., klasycystyczną monstrancja z I połowy XIX w., hostiarkę z cyny z przełomu XVIII w. oraz zabytkowe kielichy mszalne.

³ <http://roztocze-agroturystyka.pl/obiekty-zabytkowe/kocio-w-sucu.html>

- **dzwonnica z I połowy XVIII w. w Łosińcu** – dzwon wiszący w dzwonnicy odlany był w Szczecinie w 1828r., Znajdują się tam również 3 ikony, prawdopodobnie z XVIII w.
- **ementarz wojskowy w Łosińcu** – pochodzący z 1939 roku.
- **dawna cerkiew unicka z 1835 roku ufundowana przez Zamoyskich**, obecnie kościół rzymskokatolicki w Majdanie Sopockim. Kościół p.w. św. Tomasza Apostoła w Majdanie Sopockim Drugim, która od 1839r. funkcjonowała jako cerkiew prawosławna.
- **drewniane młyny z XIX i XX wieku w Ciotuszy Nowej, Rybnicy i Suścu.**
- **obelisk w Rebizantach** –znajduje się na trasie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej „Nad Tanwią” oraz niebieskiego szlaku Szumów. Upamiętnia przekroczenie w tym miejscu w 1901r. granicy rosyjsko-austriackiej przez Józefa Piłsudskiego.
- **pomnik w Róży** – znajduje się na końcu wsi Róża, w lesie, w miejscu dawnej leśniczówki (gajówki) na pamiątkę walk 5 kompanii tomaszowskiego obwodu Batalionów Chłopskich dowodzonej przez por. Stanisław Ligenza ps „Grom” z hitlerowcami.

I.5. Organizacje pozarządowe.

Organizacje pozarządowe odgrywają coraz większą rolę w życiu społecznym gminy. Prowadzą działania zmierzające do aktywizacji mieszkańców a działając lokalnie i mając lokalnych odbiorców, są związane bezpośrednio ze społecznością lokalną i najlepiej znają miejscowe potrzeby i oczekiwania. Angażują się w różnorodne działania przyczyniają się do rozwoju zarówno miejscowości jak i gminy, wspierając jednocześnie rozwój kapitału społecznego wsi.

Na terenie Gminy Susiec działają:

KLUB SENIORA

STOWARZYSZENIA:

- ❖ „Roztoczańskie Stowarzyszenie Agroturystyczne w Suścu”
- ❖ Stowarzyszenie „Alternatywy” w Suścu
- ❖ Stowarzyszenie „Nasza Gmina Susiec”
- ❖ Stowarzyszenie „BADŹMY RAZEM" w Grabowicy
- ❖ “Zawsze Razem” Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Miejscowości Łuszczacz i Róża”
- ❖ Stowarzyszenie Aktywności Społecznej „Nad Olszanką" w Wólce Łosinieckiej
- ❖ Stowarzyszenie „Dobre Sąsiedztwo” w Łosińcu
- ❖ „Stowarzyszenie Rozwoju Społeczności Lokalnej – PAARY” w Paarach

KLUBY SPORTOWE:

- ❖ Ludowy Klub Sportowy „Szumy” w Suścu
- ❖ UKS Gładiator w Gimnazjum Susiec
- ❖ UKS Tanew w SP Susiec
- ❖ UKS Krynica w SP w Łosińcu
- ❖ UKS Jupiter w ZS w Majdanie Sopockim Pierwszym

KOŁA GOSPODYŃ:

- ❖ KGW Łosiniec I
- ❖ GW Łosiniec II
- ❖ KGW Majdan Sopocki Drugi
- ❖ KGW Nowiny
- ❖ KGW Oseredek
- ❖ KGW Rybnica
- ❖ KGW Sąsiadki Łuszczacz i Róża
- ❖ KGW Susiec
- ❖ KGW Ciotusza Stara
- ❖ KGW Nad Szumami Huta Szumy
- ❖ KGW Ciotusza Nowa

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE:

- ❖ OSP Susiec
- ❖ OSP Łosiniec I
- ❖ OSP Łosiniec II
- ❖ OSP Kunki
- ❖ OSP Oseredek
- ❖ OSP Paary
- ❖ OSP Majdan Sopocki
- ❖ OSP Ciotusza Stara
- ❖ OSP Ciotusza Nowa
- ❖ OSP Nowiny
- ❖ OSP Łuszczacz
- ❖ OSP Grabowica
- ❖ OSP Róża
- ❖ OSP Rybnica
- ❖ OSP Wólka Łosiniecka

ZESPOŁY ŚPIEWACZE:

- ❖ Szумы w Suścu
- ❖ Zagórzanki z Łuszczacza
- ❖ Jutrzenka z Ciotuszy Nowej
- ❖ Grabowiczanki z Grabowicy
- ❖ Sopočka Nuta z Majdanu Sopockiego
- ❖ Parzanki z Paar
- ❖ Kwiaty Roztocza z Gminy Susiec
- ❖ Olszanka z Wólki Łosinieckiej
- ❖ Zespół rockowy „The Black Rose”

I.6. Ludność.

Gminę zamieszkuje 7866 osób (3947k/3919m) co daje gęstość zaludnienia 41 osób na km².
(w województwie 86 os. w powiecie 58 os).

Tabela nr 1

Gmina Susiec w podziale na sołectwa, powierzchnię i liczbę ludności.

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności	Powierzchnia [ha]
1	Ciotusza Nowa	479	820,22
2	Ciotusza Stara	299	812,41
3	Grabowica	513	606,92
4	Huta Szумы	185	531,10
5	Kunki	426	848,34
6	Łasochy	95	185,66
7	Łosiniec I	221	1947,70
8	Łosiniec II	367	
9	Łuszczacz	441	649,13
10	Róża	169	
11	Majdan Sopočki Drugi	601	2000,28
12	Majdan Sopočki Pierwszy	510	
13	Mazily	216	504,70
14	Nowiny	277	576,54
15	Oseredek	533	5309,31
16	Paary	533	981,84
17	Rybnica	239	1309,10
18	Susiec I	741	429,97
19	Susiec II	554	601,15
20	Wólka Łosiniecka	348	769,84
21	Zawadki	119	174,85
	suma	7866	19059,1

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane z Urzędu Gminy Susiec na dzień 31 grudnia 2016 r.

Najwięcej mieszkańców zamieszkuje miejscowości: Susiec, Majdan Sopocki, Oseredek, Paary, i Grabowica. Najmniej mieszkańców jest w Łasochach i Zawadkach. Strukturę mieszkańców w podziale na grupy wiekowe przedstawia tabela nr 3 zamieszczona poniżej.

Zaobserwować można zdecydowany spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, natomiast przedstawione dane ludności wieku poprodukcyjnego potwierdzają proces starzenia się społeczeństwa. Gmina wyraźnie się starzeje oraz wyludnia.

Tabela nr 2

Gmina Susiec w podziale na wiek mieszkańców.

SOLECTWO	Wiek przedprodukcyjny (0-18 lat)		Wiek produkcyjny (19-60 lat)		Wiek poprodukcyjny (61+ lat)	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016
Ciotusza Nowa	115	90	294	284	101	105
Ciotusza Stara	65	66	184	185	50	48
Grabowica	116	103	293	295	116	115
Huta Szumy	28	24	120	118	46	43
Kunki	88	74	260	247	96	105
Łasochy	20	8	60	66	21	21
Łosiniec I	63	42	153	146	30	33
Łosiniec II	64	69	217	217	62	81
Łuszczacz	119	101	249	253	87	87
Majdan Sopocki Drugi	131	140	386	361	88	100
Majdan Sopocki Pierwszy	92	93	317	308	110	109
Mazily	41	46	125	114	52	56
Nowiny	63	56	154	160	62	61
Oseredek	105	96	323	323	117	114
Paary	89	90	304	291	176	152
Róża	36	37	90	90	39	42
Rybnica	36	41	170	158	35	40
Susiec I	119	134	479	452	204	155
Susiec II	133	97	348	344	44	113
Wólka Łosiniecka	65	66	200	202	75	80
Zawadki	33	22	62	73	26	24
SUMA	1621	1495	4788	4687	1637	1684

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane Urzędu Gminy Susiec na dzień 31 grudnia 2016 r.

Zauważyć należy, że liczba ludności „61+” określonych jako grupa poprodukcyjna z roku na rok wzrasta i obecnie osiągnęła liczbę 1684 osoby. Zakładać można że w kolejnych latach przewaga tej grupy wiekowej będzie zdecydowanie się zwiększała.

I.7. Szkolnictwo.

W Gminie Susiec funkcjonują trzy szkoły dla których organem prowadzącym jest Gmina Susiec. Są to: ZSP w Suścu (sp i gimnazjum), ZS w Majdanie Sopockim Pierwszym (sp i gimnazjum) oraz SP w Łosinicy. Nauczanie odbywa się również w niepublicznych szkołach podstawowych o uprawnieniach szkół publicznych w miejscowości Łuszczacz i Grabowica. Ponadto w Suścu działa punkt przedszkolny skupiający 25 dzieci w wieku 3-4 lata.

Rozkład dzieci uczących się w rozbiciu na poszczególne szkoły przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 3

Organizacja szkolnictwa w Gminie Susiec

Lp.	Szkoły	Liczba oddziałów	Uczniowie Ogółem „0” + SP	Liczebność oddziałów							
				poniżej „0”	„0”	kl. I	kl. II	kl. III	kl. IV	kl. V	kl. VI
1	Susiec	10	195	0	36	32	25	24	26	28	24
2	Majdan Sopocki Pierwszy	9	152	23	14	21	25	14	31	12	12
3	Łosiniec	7	96	0	16	11	7	9	22	13	18
Razem:		26	443	23	66	64	57	47	79	53	54
4	Łuszczacz	4	58	0	16	6	8	5	5	5	5
5	Grabowica	4	48	0	20	8	3	0	7	6	4
Ogółem wszystkie szkoły:		37	549	23	102	78	68	52	91	64	64
Klub Przedszkolaka w Suścu		1	0	25	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z dnia 31 marca 2016 r. do Systemu Informacji Oświatowej

Z powyższych danych wynika, że 80,7% uczniów szkół podstawowych uczęszcza do szkół publicznych prowadzonych przez Gminę Susiec, natomiast 19,3% uczniów uczy się w placówkach niepublicznych lub a najmłodszy w Klubie przedszkolaka w Suścu.

W przypadku uczniów gimnazjum niemal 60% populacji uczęszcza do gimnazjum w Suścu, pozostali uczniowie spełniają obowiązek szkolny w gimnazjum w Majdanie Sopockim Pierwszym. Ponad połowa z 638 uczniów szkół samorządowych (351 osób) jest dowożona przez gminę.

I.8. Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach

str. 12

odpowiadających godności człowieka⁴. Głównym powodem pozyskiwania pomocy społecznej przez mieszkańców Gminy Susiec jest ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba jak również niepełnosprawność.

Analizując dane za ostatnie trzy lata, zauważamy, że ilość świadczeń nieznacznie spada co może być spowodowane ustawą dnia 17 lutego 2016 roku o świadczeniu 500+.

I.9. Przedsiębiorczość.

Nierolnicza działalność gospodarcza jest ważnym elementem pobudzającym lokalny rozwój gospodarczy gminy oraz istotnym źródłem dochodów dla jej mieszkańców. W Gminie Susiec funkcjonuje 239 przedsiębiorców z czego 95,2% wszystkich podmiotów prywatnych to jednostki zatrudniające do 9 osób. Są to w większości małe rodzinne firmy świadczące usługi dla ludności (Zakłady usług leśnych, usługi remontowo-budowlane, przetwórstwo drzewne). Największymi pracodawcami w gminie są: UG w Suścu wraz z podległymi jednostkami, szkoły oraz NZOZ.

Najwięcej podmiotów działała w sekcji handel i naprawy – 30,8% wszystkich przedsiębiorstw na terenie gminy i są one zaangażowane przede wszystkim w obsługę rynku lokalnego i regionalnego. Ważne miejsce w funkcjonowaniu gminy zajmuje agroturystyka, zwłaszcza, że można ją prowadzić jednocześnie z działalnością rolniczą. Ta forma aktywności gospodarczej coraz częściej brana jest pod uwagę jako alternatywna lub uzupełniająca działalność względem pracy w rolnictwie. W gminie funkcjonuje 36 podmiotów⁵ świadczących usługi turystyczne z czego 97% stanowią gospodarstwa agroturystyczne. Najwięcej usytuowanych jest ich w miejscowościach: Susiec oraz Majdan Sopocki. Są to w większości niewielkie obiekty, działające sezonowo ze względu na słabo jeszcze rozwiniętą turystyczną infrastrukturę zimową gminy.

Można stwierdzić, że sytuacja Gmina Susiec nie różni się znacząco od innych gmin z terenu Polski wschodniej. Niekorzystne tendencje demograficzne przejawiające się w systematycznym zmniejszaniu się liczby mieszkańców gminy, niekorzystnej strukturze pomiędzy kobietami i mężczyznami oraz strukturze wiekowej, są zjawiskiem występującym obecnie powszechnie na naszym terenie. Rzutuje to niekorzystnie na wiele obszarów życia społecznego, ponieważ ogranicza rozwój gospodarki, opóźnia postęp technologiczny oraz wpływa na jakość i aktywność kapitału społecznego. Efektem tego jest to, iż słabo funkcjonująca gospodarka nie jest w stanie zapewnić mieszkańcom wystarczającej ilości miejsc pracy, przez co sytuacja materialna i jakość życia wielu gospodarstw domowych w gminie pozostawia wiele do życzenia.

---

⁴ Uchwała Nr III/13/2014 Rady Gminy Susiec z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Susiec na lata 2014 – 2020. Str.28.

⁵ <http://turystyka.susiec.pl/noclegi.php>

Z drugiej strony gmina dysponuje znaczącymi atutami, które jeśli zostaną we właściwy sposób wykorzystane, mogą doprowadzić do uruchomienia pozytywnych mechanizmów rozwoju gminy i jej społeczności. Warto zwrócić uwagę na licznie występujące tutaj obiekty zabytkowe, dokumentujące bogate dziedzictwo i tradycje kulturowe oraz bogactwo walorów przyrodniczych, które to elementy w powiązaniu z dużą liczbą świetlic wiejskich oraz funkcjonującymi organizacjami tj. KGW, OSP, zespoły śpiewacze itp. mogą stanowić istotny element poprawy życia kulturalnego społeczności gminnej zwłaszcza przy wsparciu Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu.

II. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W SUŚCU.

Gminne Ośrodki Kultury funkcjonujące na terenach wiejskich są dla mieszkańców wsi często jedynym miejscem krzewiącym kulturę, pełniącym funkcję integrującą mieszkańców jak i sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego. Działalność kulturalna obejmuje tu głównie działania animacyjne podejmowane przez GOK i ukierunkowane do pobudzenia aktywności społeczności wiejskiej w sferze kultury. Dzięki temu kultura stanowi swoiste spoiwo wzmacniające społeczny rozwój, a GOK instytucją kształującą strefę wartości, twórczych uzdolnień, wrażliwości i wyobraźni oraz poczucia estetyki. Umożliwia to lepszą integrację mieszkańców, wzmocnienie więzi społecznych, regionalnych oraz zachowanie tożsamości kulturowej przy jednoczesnym kształtowaniu społeczności kreatywnej i otwartej na zmiany.

II.1. Obiekty i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu.

Działania GOK odbywają się w oparciu o posiadaną infrastrukturę stanowiącą jeden z elementów poprawy standardów działalności oraz stwarzania warunków dla uczestnictwa w kulturze różnych grup społecznych. GOK dokłada wszelkich starań aby zapewnić sobie optymalne warunki do działalności w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury wykorzystując posiadaną infrastrukturę. Oprócz wskazanej poniżej bazy lokalowej dysponuje również scenę mobilną i nagłośnieniem.

W skład Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu wchodzi:

- ❖ ***Gminny Ośrodek Kultury w Suścu***, usytuowany w budynku przy ulicy Tomaszowskiej 100. Posiada salę widowiskową z aneksem kuchennym, hol oraz salę artystyczno-edukacyjną. W budynku mieści się również:
- ❖ ***Biblioteka publiczna***, zajmuje się głównie zaspokajaniem potrzeb czytelników i użytkowników korzystających z jej usług poprzez obsługę czytelników, gromadzenie, opracowywanie,

przechowywanie i ochronę zbiorów bibliotecznych, komputeryzację placówki, umożliwianie korzystania z Internetu czy też dostosowywanie zbiorów do potrzeb społeczności lokalnej.

Ponad to biblioteka zajmuje się również:

- organizowaniem konkursów gminnych,
- przygotowywaniem uczestników do udziału w konkursach powiatowych i wojewódzkich,
- pomocą w realizacji imprez kulturalnych GOK, jak kiermaszach, festynach, dożynkach,
- podnoszeniem kompetencji swojej kadry poprzez udział w warsztatach, seminariach i webinarium;

Biblioteka realizuje obecnie projekt:- mak+ Katalog Zbiorów Biblioteki

❖ **Klub Antyalkoholowy „Prima”** – zajmujący się:

- prowadzeniem działalności informacyjno i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizowaniem działalności kulturalnej o charakterze profilaktycznym (konkursy ,wystawy, turnieje),
- organizowaniem dzieciom i młodzieży zajęć otwartych udostępniając: stół bilardowy, stoły do tenisa, gry świetlicowe, gry planszowe,
- integracją dzieci i młodzieży,
- prowadzeniem zajęć rozwijających twórcze zainteresowania z cyklu „ Jestem twórczy”, "Każde dziecko to potrafi".
- wspieraniem realizacji imprez kulturalnych GOK,
- prowadzeniem działalności promocyjnej regionu.

❖ **Informacja turystyczna, obejmująca:**

- współpracę z Roztoczańskim Stowarzyszeniem Agroturystycznym w Suścu,
- udzielanie informacji o bazie noclegowej i ofertach wypoczynku w gminie Susiec
- udzielanie informacji o Roztoczu, gminie i okolicach, szlakach turystycznych pieszych i rowerowych itp,
- sprzedaż map np. gminy Susiec i Roztocza, wydawnictw o gminie Susiec,

❖ **Klub Seniora** -funkcjonujący przy Gminnym Ośrodku Kultury w Suścu od 2009 roku. Aktualnie członkami klubu jest 31 osób. Celem działalności klubu jest integracja osób w starszym wieku, wywołanie wśród nich zainteresowania wieloma dziedzinami życia oraz pomoc w otwarciu się na świat i nowe wyzwania. Klub bierze udział w różnorodnych zajęciach jak: warsztaty plastyczne czy kurs obsługi komputera. Klub Seniora we współpracy z GOK w Suścu organizuje cyklicznie następujące uroczystości:

- Spotkania Opłatkowe

- Dzień Kobiet
- Dzień Ojca
- Dzień Matki
- Spotkania Powakacyjne
- Gminne Święto Seniora

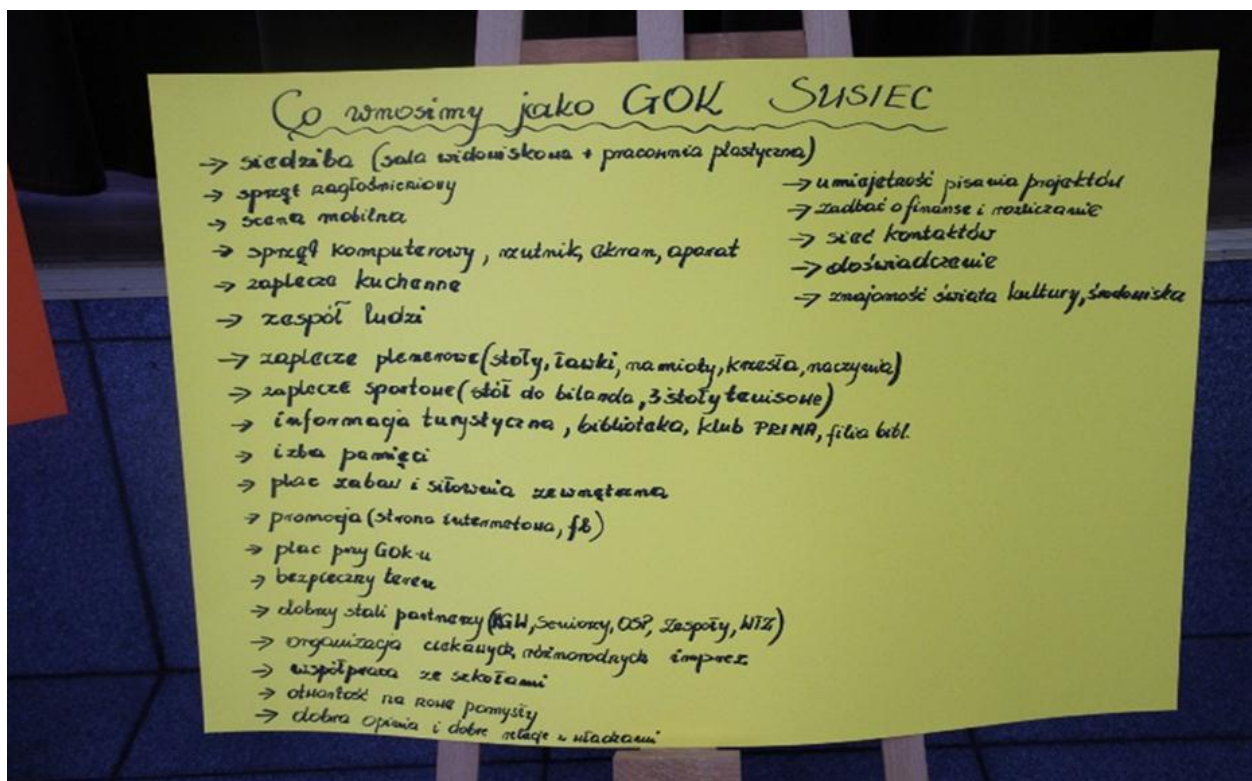
❖ **Izba pamięci** – posiadające pamiątki z okresu II Wojny Światowej.

❖ **Filia biblioteczna w Majdanie Sopotkim Drugim** – zajmująca się głównie:

- obsługą czytelników
- zakupem nowości wydawniczych, opracowywanie i selekcja księgozbioru,
- udziałem w konkursach gminnych, powiatowych i wojewódzkich,
- wspieraniem realizacji imprez kulturalnych GOK, jak kiermasze, festyny, dożynki,
- prowadzeniem Koła Rękodzieła Ludowego,
- udoskonalenie pracy bibliotekarza poprzez udział w warsztatach i seminariach,
- dbaniem o estetykę pomieszczeń bibliotecznych.

Filia biblioteczna w Majdanie również realizuje projekt: Mak + Katalog Zbiorów Biblioteki,

Zdjęcie nr 1 „ Co wnosimy jako GOK?”

Arkusz z warsztatów

GOK w miarę możliwości wspiera lokalowo, organizacyjnie i merytorycznie niemalże wszystkie inicjatywy realizowane w Gminie Susiec. Niestety brakuje środków i kadry merytorycznej do organizacji inicjatyw dedykowanych określonych grupom, uwzględniających ich potrzeby i możliwości np. warsztaty skierowane dla mężczyzn, realizujące różne hobby, specjalistyczne koła zainteresowań, wyjazdy, koncerty, itp. Niewystarczająca jest również baza lokalowa, która obecnie nie zaspokaja wszystkich potrzeb oraz blokuje dalsze możliwości rozwoju Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu.

II.2. KADRA

W GOK w Suścu pracuje kadra mającą przygotowanie głównie do pracy w bibliotece. Pracownicy skupiają się na obsłudze biblioteki, informacji turystycznej i klubu prima. Placówka systematycznie współpracuje z Urzędem Pracy w Tomaszowie Lubelskim realizując staże i prace interwencyjne.

Kadra Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu:

Joanna Kowalczuk - Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu, wykształcenie wyższe- animator i menadżer kultury

Elżbieta Gęborys - referent d/s obsługi Klubu PRIMA

Józefa Caryk - starszy bibliotekarz

Grażyna Jarosz - starszy bibliotekarz

Marzena Ważna - starszy bibliotekarz

Irena Cymborska - pracownik obsługi

Wojciech Rogoziński - pracownik interwencyjny

Wojciech Bartnicki - stażysta

Anita Strumidło - wolontariusz

Agata Skiba – pracownik gminy odpowiedzialny za obsługę księgową

Zdjęcie nr 2. „GOK to my”.

Arkusze z warsztatów.

II.3. DZIAŁALNOŚĆ

Celem działalności GOK w Suścu jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej w kraju i za granicą.

To przede wszystkim kultywowanie i tworzenie własnych tradycji kulturalnych i artystycznych jako szczególnych wartości zmieniających pozytywnie wizerunek gminy raz odgrywających ważną rolę w kształtowaniu dostępu mieszkańców do oferty kulturalnej celem zaspokajania ich potrzeb oraz ochrony zabytków.

Działania GOK obejmują:

- ❖ **Spotkania okolicznościowe:** Wieczór Kolęd, Spotkanie opłatkowe, dzień babci i dziadka, Tłusty Czwartek w Klubie Seniora, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Gminny Dzień Dziecka, Dzień Ojca, Dzień seniora
- ❖ **Turnieje:** Turniej w piłkę siatkową, Gminny Turniej Tenisa Stołowego, turniej bilarda, Powiatowy Turniej Szachowy o Puchar Wójta Gminy Susiec,
- ❖ **Zawody:** Zawody Wędkarskie o Puchar Wójta, Gminne Zawody Sportowo – Pożarnicze,
- ❖ **Organizację czasu wolnego:** Ferie Zimowe, Wakacje dla dzieci,
- ❖ **Rajdy:** I Zimowy Rajd Pieszy Szlakami,

- ❖ **Uroczystości patriotyczne:** Uroczystość patriotyczno – religijna w Błudku
- ❖ **Spotkania integracyjne:** Integracyjne Spotkanie Klubów Seniora, Spotkanie integracyjne KGW z Gminy Susiec
- ❖ **Konkursy:** Konkurs recytatorski Poezja witamy wiosnę, Konkurs pn. Nałogi wrogiem człowieka, konkursu na pisanekę i stroik wielkanocny, Gminny Konkurs recytatorski Papież w naszych sercach,
- ❖ **Kiermasze:** wielkanocny, Bożo-Narodzeniowy,
- ❖ **Festiwale:** Eliminacje do Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków, Transgraniczny Festiwal Pieśni o Roztoczu
- ❖ **Imprezy cykliczne:** Jarmark Susiecki, bieg nad Tanwią,
- ❖ **Imprezy plenerowe:** Otwarcie Letniska, Święto pieczonego ziemniaka,
- ❖ **WOŚP**

GOK w Suścu jest jedyną instytucją odpowiedzialną za całokształt życia kulturalnego gminy. Jego działalność polega na wspieraniu i promocji twórczości oraz podejmowanych działań i inicjatyw kulturalnych w kontekście potrzeb i oczekiwań mieszkańców co do preferowanych form spędzania czasu wolnego, w tym także w odniesieniu do preferowanych form uczestnictwa w kulturze.

II.4. BUDŻET

Gminne Ośrodki Kultury są wielofunkcyjnymi instytucjami społeczno-kulturalnymi integrującymi, wokół wspólnego programu, działalność istniejących w danej miejscowości autonomicznych instytucji kultury i innych podmiotów prowadzących działalność kulturalną⁶. Finansowane są z budżetów gmin, w których to określone są wydatki na samorządowe instytucje kultury i projekty kulturalne planowane w danym roku budżetowym w jednostce samorządu terytorialnego. Gminny Ośrodek Kultury w Suścu, potrzebuje zaplecza materialnego i środków na bieżące działanie. Finansowanie przekłada się na całokształt jego funkcjonowania w obszarze kultury, w tym na atrakcyjność oferty instytucji kultury.

Z analizy dostępnych danych wynika, że środki na kulturę w Gminie Susiec ulegają corocznie zwiększeniu, podobnie jak i poziom wydatków ponoszonych przez tą instytucję. Wiąże się to z faktem, że w perspektywie szybko zmieniającej się rzeczywistości GOK realizując swoje podstawowe, statutowe zadania, coraz częściej prowadzi szereg działań ukierunkowanych na wzbogacenie, uatrakcyjnienie swojej oferty. W związku z tym, chcąc dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, prowadzi działalność kulturalną obejmującą organizację dodatkowych przedsięwzięć co generuje dodatkowe koszty.

⁶ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/kultura/finanse-kultury-w-latach-2007-2015,7,1.html>

III. INFRASTRUKTURA W MIEJSCOWOŚCIACH GMINNYCH.

Posiadana przez gminę infrastruktura kultury oraz prowadzona w tych obiektach działalność kulturalna jest jednym z głównych czynników integrującym społeczność lokalną. Wg Raportu Końcowego „Kultura a kapitał społeczny na wsi” infrastruktura „(...) krzewi przez domy kultury, biblioteki, szkoły, przedszkola, domy parafialne, kluby; słowem przez sieć materialną instytucji krzewienia kultury. Są one miejscem przekazywania tradycji, ale mogą być też siecią nowoczesnych mediów i technik komunikacji, słownej, obrazowej, dźwiękowej. W nich organizowane są imprezy, od tradycyjnych festynów, po konkursy, festiwale lokalne, koncerty z udziałem twórców lokalnych, a nierzadko gwiazd, drogich wykonawców o wartości niekoniecznie kultury wysokiej”. (...)”⁷.

Na terenie Gminy Susiec funkcjonują:

- ❖ 1 dom kultury,
- ❖ 1 biblioteka gminna
- ❖ 1 filia biblioteki oraz 4 biblioteki szkolne
- ❖ 2 miejsca obejmujące parki i tereny rekreacyjne,
- ❖ 17 placów zabaw,
- ❖ Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, w Suścu;

Analizując potencjał poszczególnych miejscowości w odniesieniu do wykorzystania istniejącej w nich infrastruktury wiodącą rolę pełnią wiejskie świetlice i remizo-świetlice. Organizowane są w nich spotkania mieszkańców, okazjonalne imprezy integrujące społeczność lokalną lub też kultywujące lokalną tożsamość i tradycje np. do wykonywania palm, stroików okolicznościowych, zebrań strażaków, kół gospodyń czy zespołów śpiewaczych.

Podczas spotkań z mieszkańcami, zebrani pracując w grupach sami określali posiadane przez ich miejscowości zasoby a wyniki ich pracy przedstawia zamieszczona poniżej dokumentacja zdjęciowa.

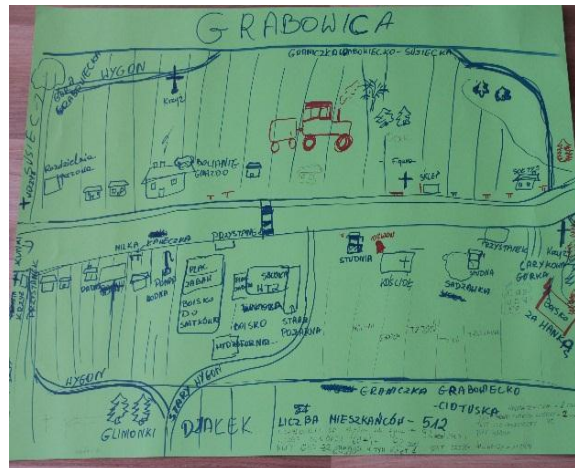
---

⁷http://www.nck.pl/media/attachments/313470/MKiDN%20RK%20kultura%20a%20kapita%20spo%20wsi_wersja%202%200.pdf

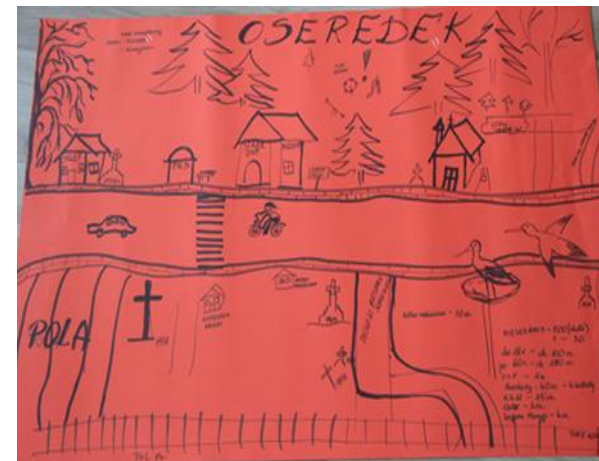
MIEJSCOWOŚCI GMINNE OCZAMI SWOICH MIESZKAŃCÓW.

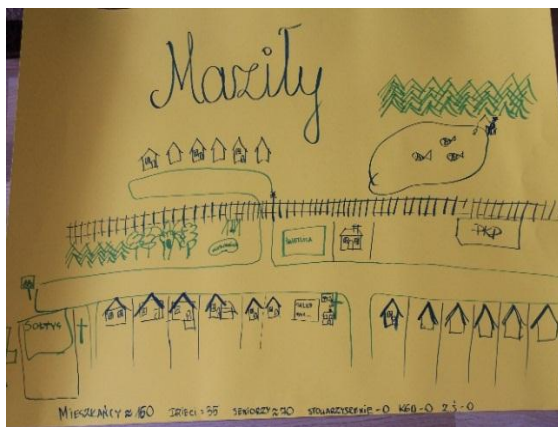
Zdjęcie nr 3. Nowiny

Zdjęcie nr 4. Grabowica

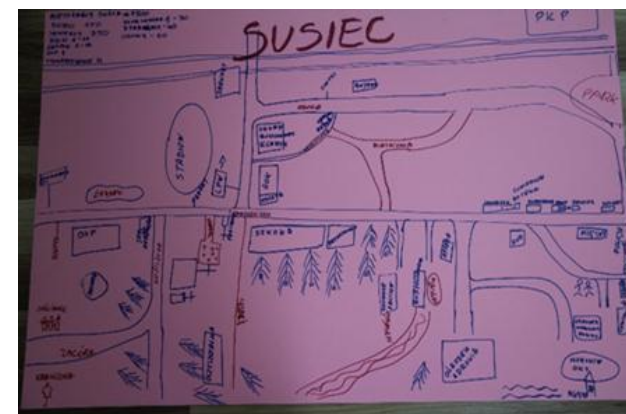
Zdjęcie nr 5. Oseredeck

Zdjęcie nr 6. Mazily

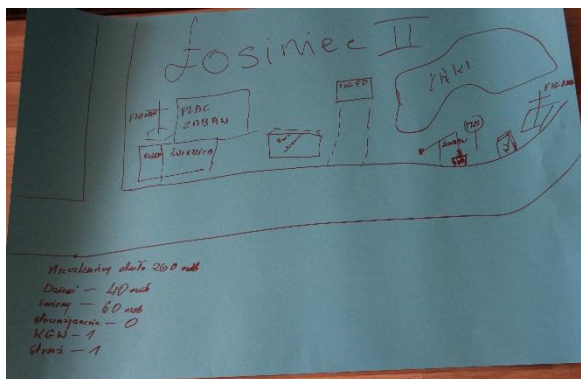

Zdjęcie nr 7. Majdan Sopocki Pierwszy

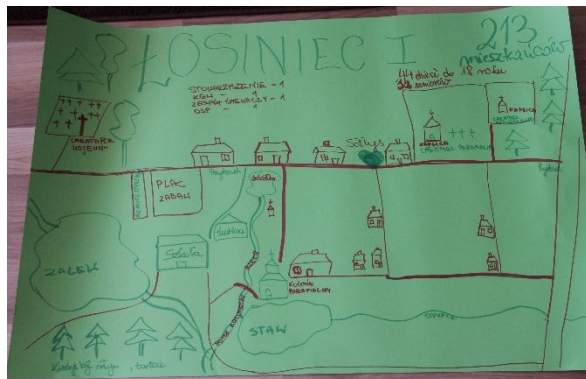

Zdjęcie nr 8. Susiec

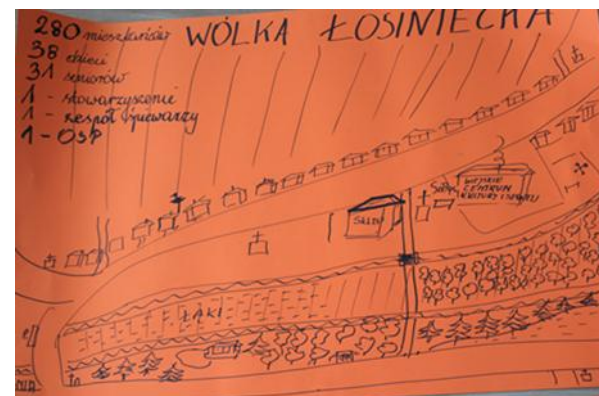
Diagnoza potrzeb kulturalnych opracowana w związku z realizacją przez Gminny Ośrodek Kultury w Suścu projektu pn. „Susiecka Studnia Życzeń Kulturalnych” finansowanego z Narodowego Centrum Kultury w ramach „Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne 2017”.

Zdjęcie nr 9. Łosiniec II

Zdjęcie nr 10. Łosiniec I

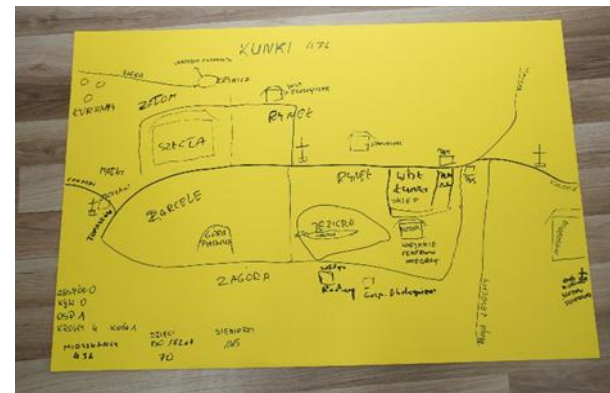
Zdjęcie nr 11. Wólka Łosiniecka

Zdjęcie nr 12. Zawadki

Zdjęcie nr 13. Ciotusza Nowa

Zdjęcie nr 14. Kunki

Zdjęcie nr 15. Paary

Zdjęcie nr 16. Huta Szumy

Zdjęcie nr 17. Róża

Zdjęcie nr 18. Rybnica

Zdjęcie nr 19. Łuszczacz

Zdjęcie nr 20. Ciotusza Stara

IV. NARZĘDZIA BADAWCZE. ANALIZA ZEBRANYCH DANYCH

Do opracowania diagnozy zastosowano kilka narzędzi badawczych: ankiety, spotkania Focusowe – mapowanie, rozmowy z lokalnymi liderami, władzami gminy, spotkania robocze w gronie pracowników GOK.

- ❖ *Ankieta papierowa i internetowa* – kwestionariusz ankiety pozwalający na zebranie danych ilościowych i uzyskanie podstawowych informacji na temat opinii mieszkańców bez ich pogłębiania. Ankieta zastosowana była w dwóch formach, pozwalających na dotarcie do nieco innych grup mieszkańców – papierowej i elektronicznej. Narzędzie zawierało metryczkę i 8 pytań.
- ❖ *“Wydzieranka”* – prosty kwestionariusz zbudowany w postaci kuponu, na którym odpowiedzi zaznacza się poprzez naddarcie odpowiedniego miejsca. Ankieta zajmuje bardzo mało czasu i jest idealna do zastosowania na różnego rodzaju imprezach plenerowych. Zawiera 4 pytania.
- ❖ *Spotkania diagnostyczne* – odbywające się w formie warsztatów kreatywnych. Obejmowały wywiady indywidualne i grupowe, dyskusję oraz wykorzystane na spotkaniach z mieszkańcami poszczególnych miejscowości tzw. *mapowanie*- fokus oparty na aktywnej pracy w grupach, gdzie dzięki częściowo rysunkowej formie grupa przedstawiała swoją miejscowość co pozwalało dotrzeć do wielu przydatnych informacji o swojej miejscowości w przyjemny i zabawny dla respondenta sposób.
  - I spotkanie odbyło się 28 marca w GOK i obejmowało władze gminy, dyrektorów szkół, kierowników jednostek, KGW, zespoły śpiewacze, sołtysi, księży, radnych, prezesów stowarzyszeń.
  - II spotkanie miało miejsce 29 marca. Uczestnikami warsztatów była Grupa Seniorów.
  - III spotkanie zorganizowane zostało 4 kwietnia w remizo-świetlicy w Łosińcu. Uczestniczyły w nim delegacje z miejscowości: Łosiniec II, Łosiniec I, Wólka Łosiniecka, Maziły i Zawadki/
  - IV spotkanie odbyło się 5 kwietnia 2017 r. w świetlicy w Majdanie Sopockim Drugim. Uczestniczyli w nim mieszkańcy z Majdanu Sopockiego, Nowin, Grabowicy, Oseredka.
  - V spotkanie miało miejsce 19 kwietnia 2017r. w świetlicy w Ciotuszy Nowej. Wzięli w nim udział mieszkańcy Ciotuszy Nowej, Kunek, Łuszczacza i Ciotuszy Starej.
  - VI spotkanie zorganizowano 20 kwietnia 2017r w remizo-świetlicy w Suścu. W spotkaniu wzięli udział mieszkańcy z Suśca, Paar, Huty Szumy, Rybnicy, Róży.
  - spotkanie zorganizowane 30 marca 2017 r. na terenie GOK Susiec, przy okazji jarmarku Wielkanocnego oraz 30 kwietnia 2017r. podczas susieckiej majówki. Warsztaty obejmowały spotkania z mieszkańcami w oparciu o aktywne metody pracy pozwalające wspólnie dotrzeć do interesujących odpowiedzi i informacji, a także poszukiwać rozwiązań.
- ❖ *Animacje* – obejmujące badanie przez działanie, przez zabawę, które odbyły się wśród uczniów szkół z terenu Gminy Susiec z przedszkoli i klas I-III:
  - Szkoła Podstawowa w Łosińcu
  - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Grabowicy
  - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Łuszczaczu
  - Zespół Szkół Publicznych w Suścu
  - Zespół Szkół w Majdanie Sopocki Pierwszym I
  - Niepubliczne Przedszkole w Suścu

IV.1. Ankieta

Celem ankiety było określenie stosunku mieszkańców do działań w sferze kultury. Szukaliśmy odpowiedzi na pytania:

- ❖ Jakie grupy społeczne są niewidoczne lub potrzebujące wsparcia w sferze kultury?
- ❖ Stopień zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne gminy w tym w działalność GOK?
- ❖ Co mieszkańcy rozumieją poprzez działalność kulturalną?
- ❖ Jakie są obecnie sposoby spędzania czasu wolnego?
- ❖ Jakie są potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej w odniesieniu do instytucji kultury w naszej gminie?
- ❖ Jakie zainteresowania mają mieszkańcy Gminy Susiec?
- ❖ Jak postrzegana jest działalność GOK w Suścu przez mieszkańców gminy?
- ❖ Jakie są możliwe formy partycypacji społecznej w działania GOK?

Badaniem ankietowym objętych zostało łącznie 506 osób w tym 362 dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjum z terenu Gminy Susiec oraz 144 osoby w wieku 17 – do powyżej 56 roku życia. Zebrano łącznie 500 sztuk ankiet papierowych oraz 6 ankiet elektronicznych. Udział poszczególnych kategorii wiekowych w badaniu przedstawia tabela poniżej.

Tabela 4

Liczba ankietowanych w podziale na wiek i płeć [liczba osób]

	Kategorie ankietowanych	kobiety	mężczyźni	Razem K i M
1	Uczniowie sp z klas 4-6	121	103	224
2	Uczniowie gimnazjum	75	63	138
3	Pozostali mieszkańcy gminy w tym:	109	35	144
	Osoby w wieku 17-20 lat	6	7	12
	Osoby w wieku 21-30 lat	20	3	23
	Osoby w wieku 31-55 lat	54	17	71
	Osoby powyżej 56 roku życia	29	8	37
	Razem wiersze 1-3	305	201	506

Najliczniejszą grupą (71,54%) stanowiły dzieci szkolne i młodzież gimnazjalna. Wynika to z faktu dostarczenia ankiet w wersji papierowej do szkół. Dzięki temu pozyskano informacje od tej grupy mieszkańców gminy.

W strukturze płci, w odniesieniu do kategorii pozostałych mieszkańców gminy, najaktywniejsze były kobiety, które stanowiły aż 75,7% wszystkich ankietowanych. W odniesieniu do wieku ankietowanych, niezależnie od płci, najwięcej ankiet wypełniły osoby w wieku 31-55lat i stanowiły 11,81% wszystkich badanych. Następnie osoby w wieku powyżej 56 roku życia (25,69%) oraz 21-30 lat (15,97%) Najmniej zaangażowane w badanie były osoby w wieku 17-20 lat (8,33%).

Tabela 5
Wykształcenie ankietowanych.

Wykształcenie	Kobiety	Mężczyźni	Razem
podstawowe	21	9	30
średnie	47	13	60
wyższe	29	8	37
inne	12	5	17
Razem	109	35	144

W kategorii respondentów „pozostałych mieszkańców gminy” przeważały osoby z wykształceniem średnim(41,67%). Kolejną grupą stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (25,69%) oraz podstawowym (20,83%). Lepiej wykształcone były kobiety, które stanowiły 78,33% (21,63% - mężczyźni) wszystkich osób z wykształceniem średnim oraz 43,12% wszystkich badanych kobiet. U mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 37,14%.

Na pytanie czy uczestniczyłeś w ostatnim czasie w działaniach (impresach kulturalnych) organizowanych przez GOK w Sułcu - 272 ankietowanych odpowiedziało twierdząco.

Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6
Liczba osób uczestniczących w imprezach organizowanych przez GOK.

Kategoria wiekowa	T A K	
	kobiety	mężczyźni
SP klasy 4-6	63	33
Gimnazjum	42	19
Pozostali mieszkańcy gminy	93	23
Razem TAK	198	75
	273	

Wśród osób uczestniczących w imprezach organizowanych przez GOK przeważają kobiety (72,53%) z czego 34,07% stanowią kobiety z kategorii „pozostałych mieszkańców gminy”.

Tabela 7

Liczba osób NIE uczestniczących w imprezach organizowanych przez GOK.

Kategoria wiekowa	NIE	
	kobiety	mężczyźni
Sp klasy 4-6	58	70
gimnazjum	33	53
Pozostali mieszkańcy gminy	14	5
Razem NIE	105	128
	233	

Wg uzyskanych danych 46,05% wszystkich ankietowanych nie bierze udziału w działaniach organizowanych przez GOK Susiec. Wśród nich najmniej zaangażowani w życie kulturalne gminy są mężczyźni (54,94%) z czego aż 30,04% stanowią chłopcy z klas 4-6 szkół podstawowych a 22,75% gimnazjaliści.

Tabela 8

Dlaczego nie uczestniczysz w działaniach organizowanych przez GOK?[liczba odpowiedzi]

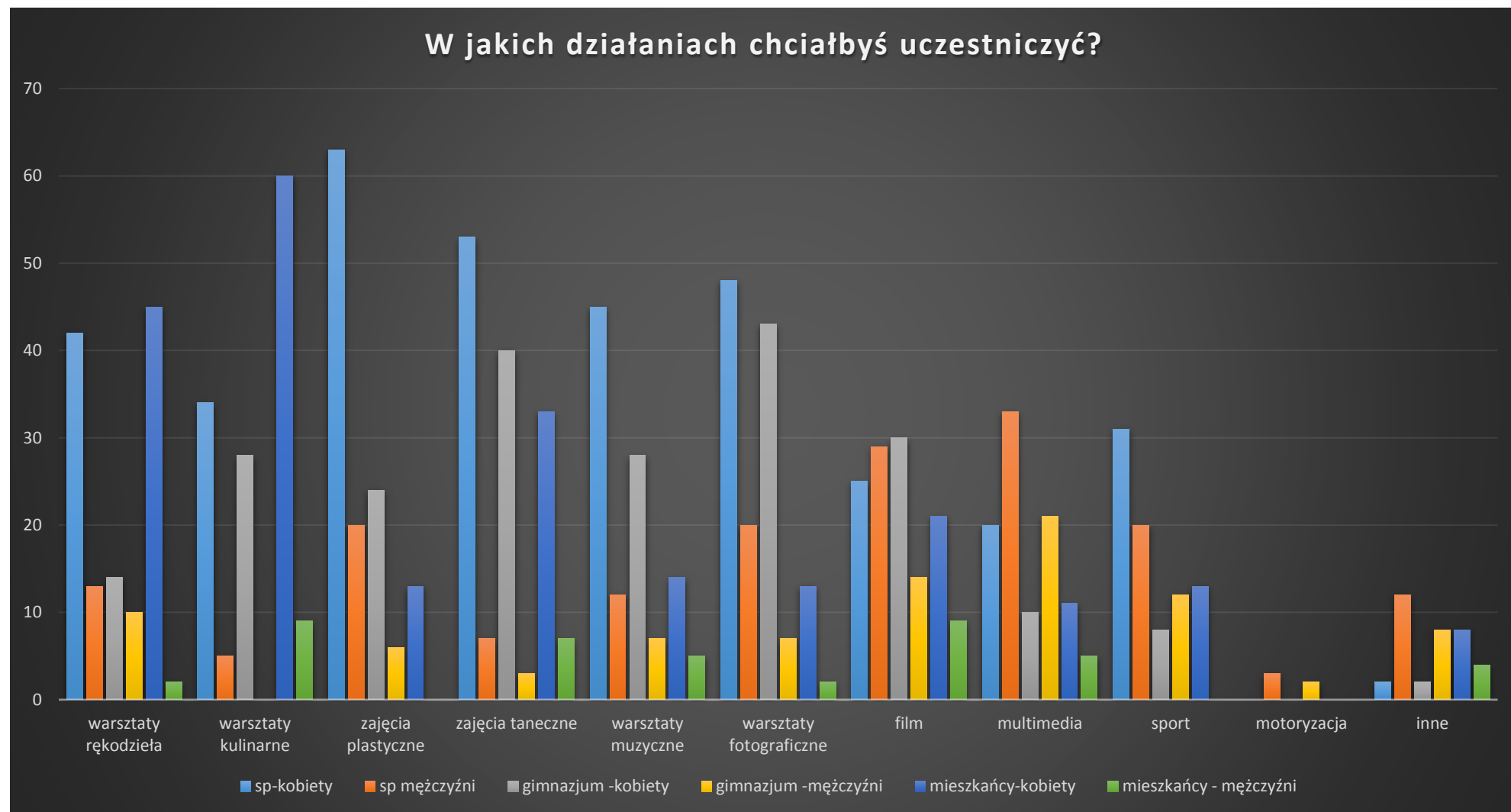
PRZYCZYNY NIEUCZESTNICTWA	SZKOŁA PODSTAWOWA		GIMNAZJUM		MIESZKAŃCY		PODSUMOWANIE ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ		
	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY I MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
oferta nieadekwatna do potrzeb i oczekiwań	22	8	7	23	0	0	67	29	38
słaba promocja	0	8	14	0	2	0	24	16	8
problem z dojazdem	6	7	2	2		0	17	8	9
brak czasu	25	8	8	10	9	3	63	42	21
nie lubię/brak okazji	0	4	0	0	1	1	6	1	5
Brak potrzeby uczestnictwa		6							
	53	41	31	35	12	4	177	96	81

Ze względu na poziom zaangażowania i uczestnictwa mieszkańców w życie kulturalne gminy obok samej oferty zajęć istotne znaczenie mają formy informowania mieszkańców o wydarzeniach kulturalnych organizowanych w ich okolicy. Badania wykazały, że sposób uzyskiwania takich informacji jest uzależniony głównie od wieku mieszkańców.

Wśród młodszych ankietowanych najczęstszą formą zdobywania informacji o wydarzeniach kulturalnych (a tym samym najbardziej skuteczną metodą promocji tychże wydarzeń) jest internet. Z kolei starsi mieszkańcy wskazywali na plakaty umieszczane na tablicach ogłoszeń, bilbordy itp. Co ciekawe dość skuteczną metodą promocji wydarzeń organizowanych w gminie okazuje się tzw. „poczta pantoflowa”, gdyż blisko 28% badanych poszukuje informacji o ofercie kulturalnej w ten właśnie sposób.

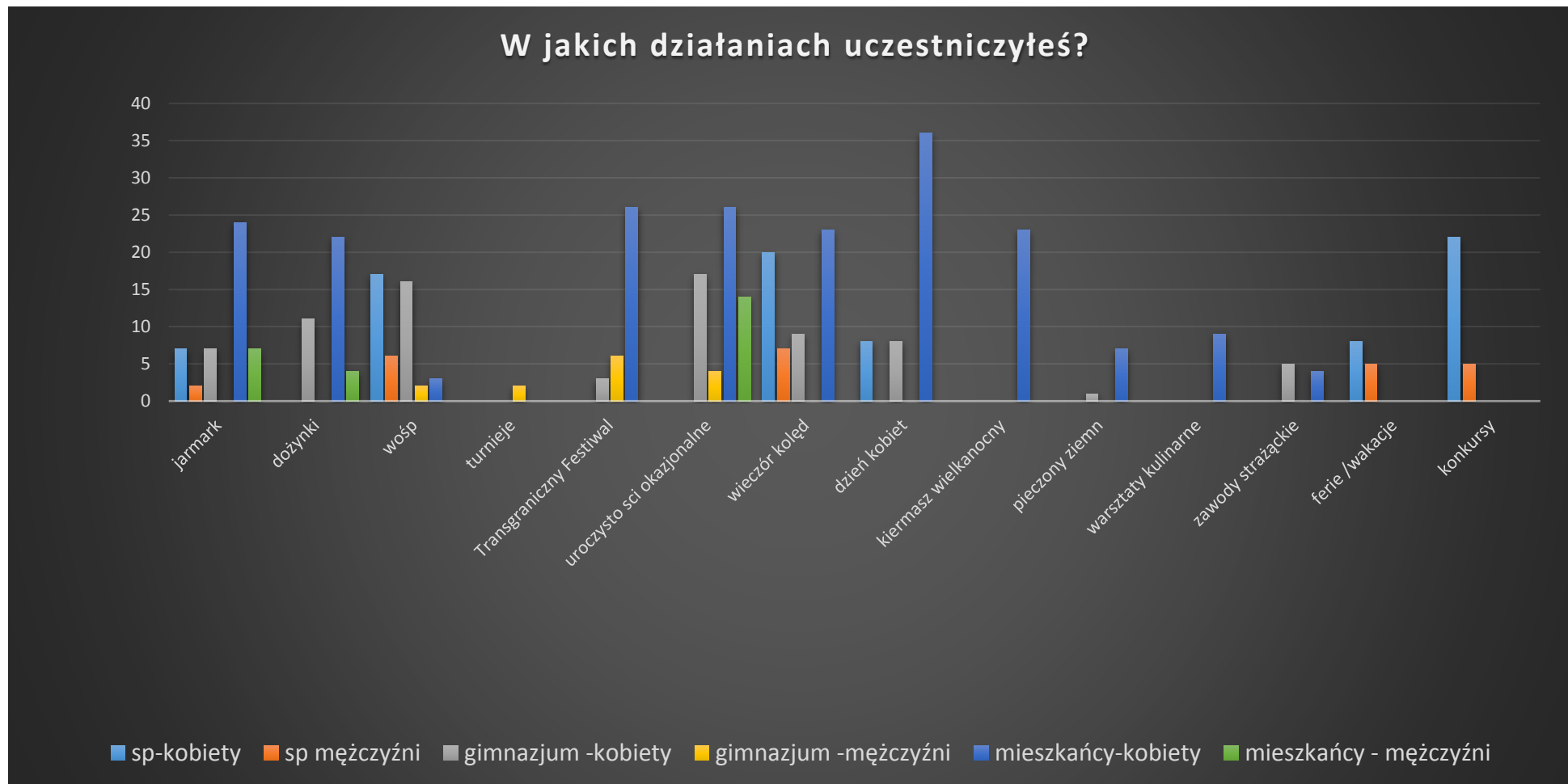
Wykres nr 1

W jakich działaniach formach chciałbyś uczestniczyć?

Wykres nr 2

W jakich działaniach uczestniczyłeś?

Formy uczestnictwa w kulturze mieszkańców gminy oprócz zainteresowań warunkowane są przede wszystkim dostępnością do infrastruktury i oferty kulturalnej co wyraźnie widać w odpowiedziach ankietowanych wskazujących, że najczęstszą, niemal powszechną formą kontaktu osób ankietowanych z kulturą jest udział w festynach, festiwalach, dożynkach, imprezach okolicznościowych itp. organizowanych przez GOK czyli bezpłatnych i ogólnodostępnych.

Udział w imprezach sportowych okazał się z kolei zależny od wieku badanych. Znacznie częściej uczestnictwa w imprezie sportowej wskazywali młodsi ankietowani, zwłaszcza w wieku szkolnym i gimnazjalnym. Im osoby starsze tym zainteresowanie sportem malało. Jako formę spędzania wolnego czasu – sport, częściej wskazywali mężczyźni niż kobiety. Wynika to z faktu, braku ofert zajęć sportowych skierowanych do kobiet. Dominuje piłka nożna, którą w formie męskich drużyn oferuje Ludowy Klub Sportowy Szumy w Suścu oraz Uczniowskie Kluby Sportowe.

Kolejna grupa pytań dotyczyła preferencji ankietowanych. Jej celem było określenia jakie działania dla mieszkańców powinny być zorganizowane, żeby ludzie razem spędzali czas/podejmowali wspólnie inicjatywy? Jakie są pomysły na wydarzenia, akcje dla innych mieszkańców gminy?

Co Twoim zdaniem warto byłoby wprowadzić w działania GOK? Padały bardzo ciekawe propozycje w odpowiedzi na to pytanie, co wynikało w dużej mierze z „możliwości udzielenia swobodnej wypowiedzi. Zauważa się duże zainteresowanie sportem i to zarówno w sferze zainteresowań, form spędzania wolnego czasu jak i w odniesieniu do działań proponowanych do realizacji. Wynika to z faktu, iż poza GOK-iem jedyną instytucją, która dysponuje ofertą zorganizowanych zajęć jest LKS Szumy Susiec prowadzący sekcję piłki nożnej dla wszystkich mieszkańców w każdym wieku.

Badani oczekują również spotkań tematycznych, koncertów, spektakli teatralnych, warsztatów np. muzyczne, fotograficzne, filmowe, oraz zajęć wykorzystujących nowoczesne technologie i sprzęt multimedialny. Co ciekawe tego typu działania wskazywane są głównie przez dzieci i młodzież, które w poprzednich pytaniach częściej od pozostałych ankietowanych uważały Gok za mało atrakcyjny i nieadekwatny do ich oczekiwań. Są to pomysły godne wykorzystania przy tworzeniu planu działań na następne lata.

Tabela 9

Co Twoim zdaniem warto byłoby wprowadzić w działania GOK?

UCZNIOWIE SP				UCZNIOWIE GIMNAZJUM			
CHŁOPCY		DZIEWCZYNKI		CHŁOPCY		DZIEWCZYNKI	
Uzyskane odpowiedzi	liczba	Uzyskane odpowiedzi	liczba	Uzyskane odpowiedzi	liczba	Uzyskane odpowiedzi	liczba
- sport	24	- zajęcia dedykowane	20	- kino	9	- wieczory filmowe	12
- film, kino np. kinowe sob.	9	- sport	19	- zaj. sportowe-	6	- zaj. sportowe	9
- nowoczesne technologie, komputery, multimedia –	7	- taniec	19	- turnieje sportowe	3	- taneczne	8
x-box, kinekt,		- warsztaty kulinarne	10	- nowsze komputery	3	- konkursy, występy	8
- turystyka/rekreacja		- dowożenie	14	- wycieczki rowerowe	1	-fotografia	5
- dojazd na zajęcia	7	- muzyczne	12	- spotkania	1	-zaj. plastyczne	5
- kultura/koła	6	- teatr	9			- turystyka	5
zainteresowań	5	- plac zabaw	9			- zaj. dedykowane	11
- obecna oferta wystarczy	7	- wycieczki	7			- książki	5
		- współpraca z innymi grupami	6			- zaj. teatralne	4
						- zaj. muzyczne	2
						- spotkania z interesującymi ludźmi	3
						- wszystko jest ok	3
						- zaj. kulinarne	1
						- dojazd na zajęcia	1
						- zaj. komputerowe	1

POZOSTALI MIESZKAŃCY GMINY			
MĘŻCZYŹNI		KOBIEТЫ	
Uzyskane odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Uzyskane odpowiedzi	Liczba odpowiedzi
- wyświetlanie filmów	4	- warsztaty kulinarne z dziećmi	8
- kółko teatralne	1	- imprezy dla dzieci	7
-turnieje sportowe	2	- zapraszać znane osoby	6
- kursy komputerowe	2	- więcej imprez okolicznościowych	6
-zaj. sportowe	1	- teatr amatorski	4
- spotkania	1	- maratony filmowe	6
		- taniec	5
		- fitness	4
		- integracja	3
		- wieczorki zapoznawcze	3
		- kino	3
		- sport	3
		- komputer	3
		- zmienić plac zabaw	3

Analizując oczekiwane formy działań kulturalnych również zauważalny jest trend wskazujący na obszary deficytowe w gminie jakimi jest kino, teatr, kabaret, fotografia, taniec, nowoczesne technologie, multimedia. Wynika to z małej dostępności w/w form dla mieszkańców gminy. Badani wskazywali także na potrzebę organizowania zajęć dedykowanych w odniesieniu do płci lub wieku.

W odniesieniu do zajęć sportowych na potrzebę taką wskazywały kobiety natomiast w sferze kultury konieczność taką postulowali mężczyźni, którzy to mniej przychylnie oceniali obecną ofertę kulturalną gminy. Analogicznie miała się również sytuacja dotycząca uczestnictwa w oferowanych formach zajęć kulturalnych. Tu również mniej zaangażowani w życie kulturalne okazali się być mężczyźni, którzy za jeden z głównych powodów podawali ofertę nie adekwatną do ich potrzeb i oczekiwań (na 81 wszystkich odpowiedzi udzielonych przez mężczyzn aż 38 podało taką argumentację). Elementem skutecznie utrudniający badanym uczestnictwo w działaniach kulturalnych okazała się również konieczność dojazdu z oddalonych miejscowości w związku z czym ankietowani postulowali wprowadzenie dowożenia na organizowane zajęcia.

Tabela 10

Jakie trzy określenia wybrałbyś opisując GOK?

UCZNIOWIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ				UCZNIOWIE GIMNAZJUM			
Chłopcy		Dziewczynki		Chłopcy		Dziewczynki	
Uzyskane odpowiedzi	Liczba	Uzyskane odpowiedzi	Liczba	Uzyskane odpowiedzi	Liczba	Uzyskane odpowiedzi	Liczba
- Dobry organizator	17	- dobra organizacja	43	- darmowe gry	22	- przyjazny/ciekawy/aktywny/ interesujący	27
- Przydatny/ potrzebny	16	- ciekawy/ interesujący	48	- ciekawy fajny/ interesujący	22	- fajny/miły/wesoły	21
- Fajny	11	- zabawa/atrakcja	16	- dobrze wyposażona biblioteka w Suścu	11	- kreatywny/pomysłowy	13
- Ciekawy	11	- popularny/przydatny	12	- dobra organizacja	2	- wspierający/rozwijający	9
- Dobry	8	- biblioteka	5	- odpowiedni budynek	5	- dobry/super	6
- Miły	8	- skupiający ludzi	3	- nudny/słaby	9	- godny zauważenia	3
- Pomocniczy	4	- <u>nigdy nie byłem</u>	5			- przebojowy/niesamowity/ fantastyczny	2
- Kulturalny	4	- <u>nudny, mało różnorodny</u>	3			- otwarty dla społeczności/ zaangażowany	5
- miejsce spędzania wolnego czasu	4					- <u>odpowiednik „Siłaczki”</u>	2
- <u>nudny</u>	2					- <u>nudny / bardziej dla starszych</u>	5
- <u>słaba organizacja/mało ciekawych propozycji/ mała różnorodność/ kanciasty / (po 1 osobie / odpowiedź)</u>	4					- <u>mało sprzętu / niemiła obsługa</u>	2

POZOSTALI MIESZKAŃCY GMINY

Mieszkańcy Mężczyźni		Mieszkańcy Kobiety	
Uzyskane odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Uzyskane odpowiedzi	Liczba odpowiedzi
- dobra organizacja	15	- kulturalny	15
- rozrywka	5	- aktywny	11
- spotkania	2	- pomocny ludziom	13
- kompetentny	3	- dobra organizacja	10
- mały udział innych miejscowości	2	- profesjonalny	9
		- prężnie działający	9
		- miły personel	8
		- dobrze zorganizowany	8
		- kreatywny	7
		- super instytucja	6
		- różnorodny	6
		- integracja	5
		- dużo się dzieje	4
		- dostępny-	3
		- zapoznawczy	2
		- otwartość	1

Kolejne pytanie miało na celu określenie jak postrzegany jest GOK przez lokalną społeczność. Spośród wszystkich uzyskanych odpowiedzi aż 94% miało wydźwięk pozytywny. Negatywne opinie na temat oferty kulturalnej padały w kategorii gimnazjum i stanowiły 7,3% wszystkich uzyskanych odpowiedzi oraz uczniów sp - 6,2% wszystkich odpowiedzi. Wynika z tego zatem, że duża grupa ankietowanych bardzo pozytywnie postrzega GOK wraz z jego ofertą kulturalną. 17,15% wszystkich odpowiedzi stanowiło określenie „dobra organizacja” które pojawiło się

w każdej kategorii wiekowej. Wśród dzieci i młodzieży najczęściej padały określenia 51,42 % fajny/ciekawy. W kategorii starszych mieszkańców dominowały określenia: kulturalny -10,41%, aktywny-7,63%, pomocny 9,02%.

Tabela 11

W jaki sposób możesz się zaangażować w działania GOK?

UCZNIOWIE SP		PROPONOWANE FORMY ZAANGAŻOWANIA BADANYCH				
LICZBA BADANYCH		UCZESTNICTWO	POMOC	WOLONTARIAT	PROMOCJA	BRAK POMOCY
CHŁOPCY		54	10	3	-	1
DZIEWCZYNKI		59	2	17	1	1
UCZNIOWIE GIMNAZJUM		PROPONOWANE FORMY ZAANGAŻOWANIA BADANYCH				
LICZBA BADANYCH		UCZESTNICTWO	POMOC	WOLONTARIAT	PROMOCJA	BRAK POMOCY
CHŁOPCY		15	4	2	-	2
DZIEWCZYNKI		34	18	17	-	-
MIESZKAŃCY		PROPONOWANE FORMY ZAANGAŻOWANIA BADANYCH				
LICZBA BADANYCH		UCZESTNICTWO	POMOC	WOLONTARIAT	PROMOCJA	BRAK POMOCY
MĘŻCZYŻNI		4	11	-	-	-
KOBIETY		26	37	-	-	3

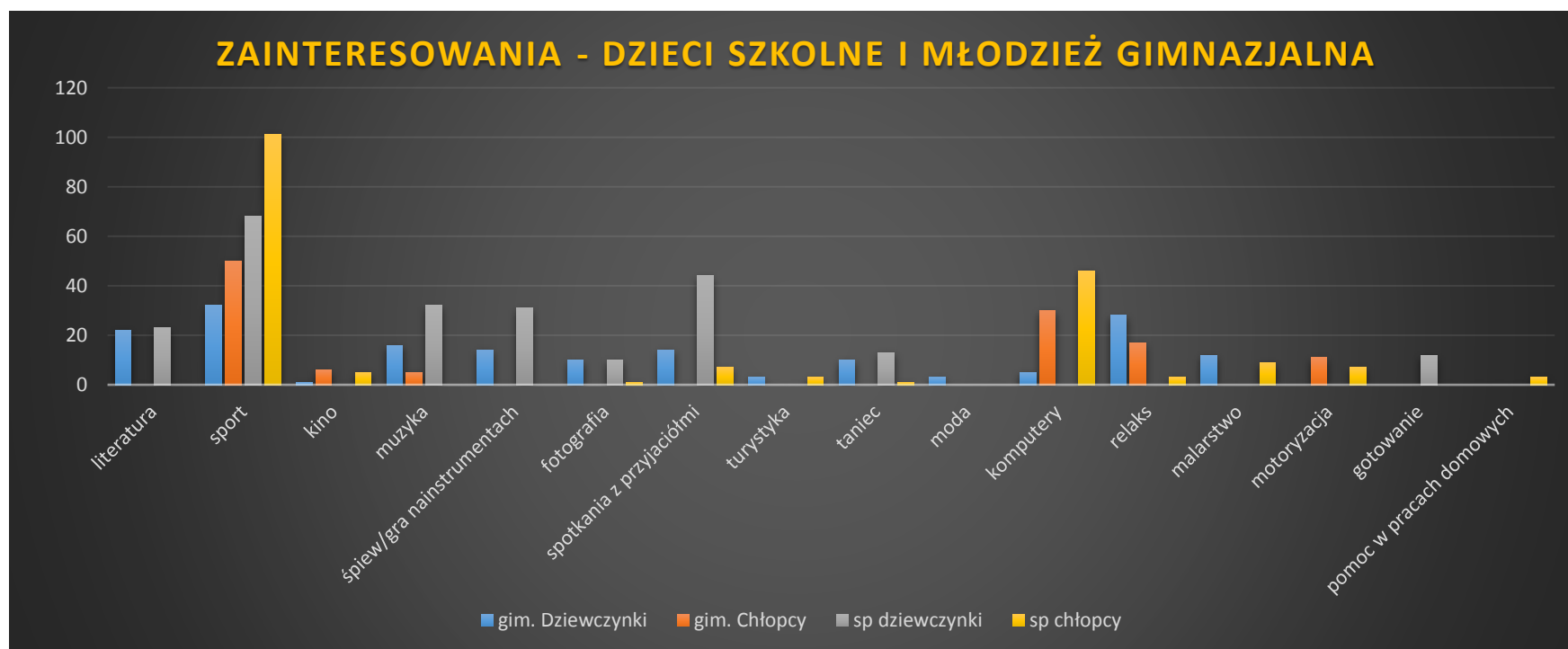
W odniesieniu do liczby zebranych ankiet 37,94% wszystkich badanych wskazało na wolę uczestnictwa w inicjatywach a 16,2% oferowało swoją pomoc. Analizując uzyskane odpowiedzi w pytaniu, najbardziej zainteresowane udziałem w zajęciach kulturalnych były dzieci i młodzież szkolna, które razem stanowiły 49,39% wszystkich odpowiedzi.

Z kolei 25% uzyskanych w tym pytaniu odpowiedzi wskazywało na pomoc i tu najbardziej pomocna okazała się kategoria osób starszych -14,63%. Natomiast 69,51% wszystkich odpowiedzi w kategorii pomoc należało do kobiet.

Wolontariatem bardziej zainteresowane były z kolei dziewczynki z kategorii szkół podstawowych i gimnazjum. Tylko 2,13% wszystkich odpowiedzi wskazywało natomiast na brak woli pomocy w działalności kulturalnej.

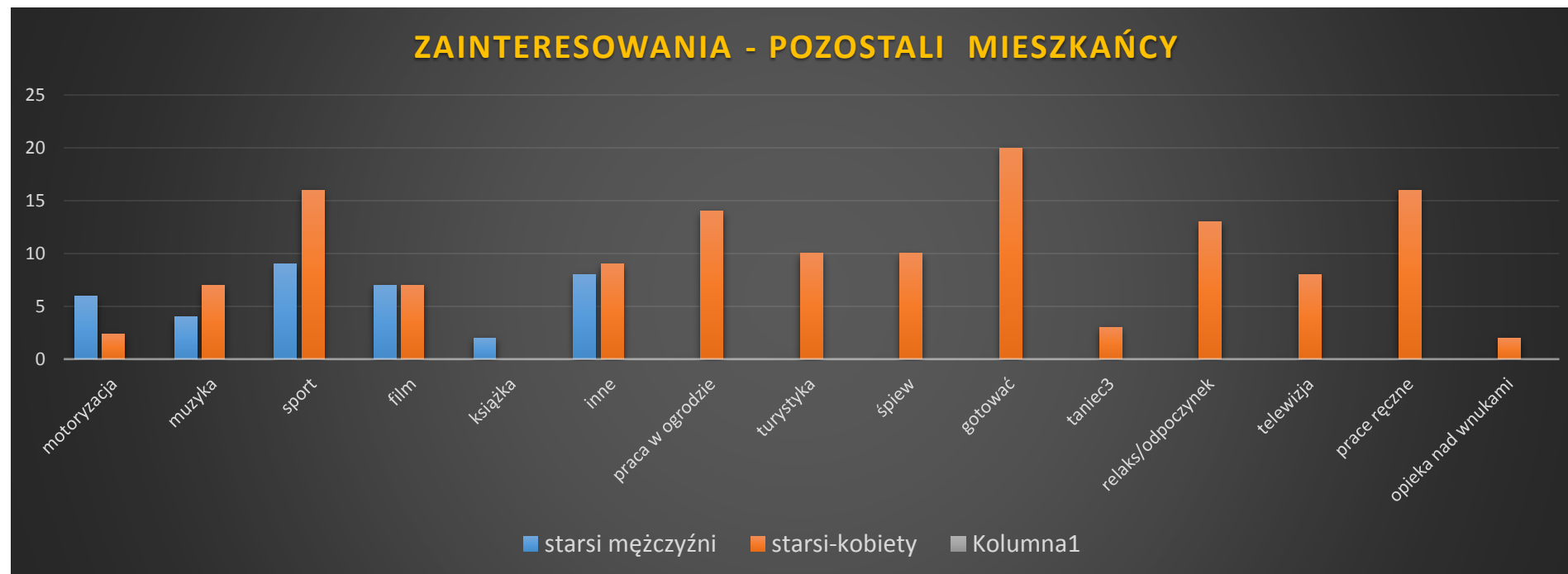
Wykres nr 3a

Czym się interesujesz? Co lubisz robić w wolnym czasie?

Wykres nr 3b

Czym się interesujesz? Co lubisz robić w wolnym czasie?

Sposób spędzania czasu wolnego często jest powiązany z pewnymi uwarunkowaniami osobowymi, ale również z przyzwyczajeniami, nawykami, wiekiem oraz płcią badanych. Z badań wynika, że osoby najmłodsze (między 18 a 34 rokiem życia) częściej niż reprezentanci innych kategorii wiekowych preferują takie formy spędzania czasu wolnego jak: spotkania ze znajomymi/rodziną, uprawianie sportu, spacer, czy też korzystanie z Internetu. Osoby w wieku między 35 a 49 rokiem życia częściej niż inni czytają książki, a także korzystają z szerszej oferty kulturalnej. Respondenci najstarsi natomiast (powyżej 50 roku życia) preferują częściej niż pozostali ankietowani odpoczynek w domu i oglądanie telewizji.

IV.2. Ankieta „Wydzieranka”.

Ankieta “wydzieranka” miała formę prostego kwestionariusza zbudowanego w postaci kuponu, na którym odpowiedzi zaznacza się poprzez naddarcie odpowiedniego miejsca. Jest ona narzędziem zajmującym bardzo mało czasu i jest idealna do zastosowania na różnego rodzaju imprezach plenerowych. W tej formie badań uczestniczyło łącznie 341 osób w tym 200 Kobiet i 141 Mężczyzn z terenu Gminy Susiec w wieku:

Kategoria 7-13 lat: 126 osób

Kategoria 15-30 lat :137 osób

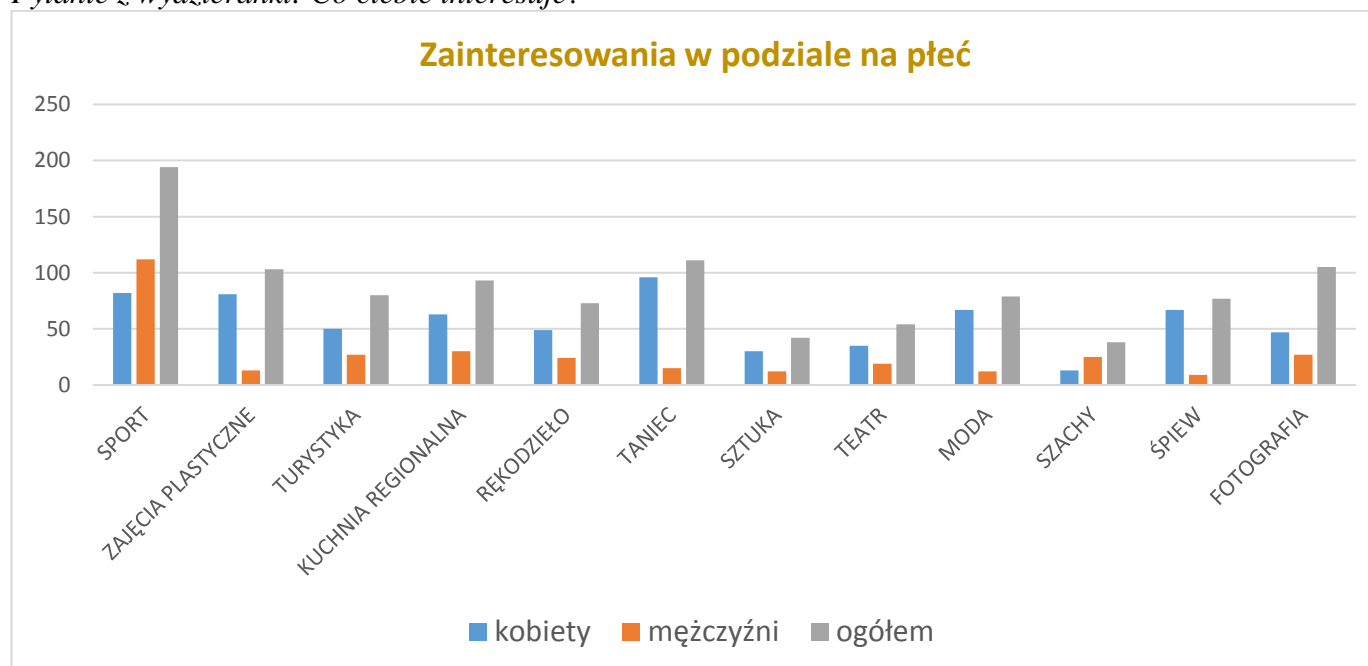
Kategoria 31-50 lat :36 osób

Kategoria powyżej 50 lat: 42 osoby

Wydzieranka składała się z metryczki oraz dwóch pytań merytorycznych zamkniętych i miało na celu poznanie zainteresowań badanych w ściśle określonych kategoriach oraz ocenę pracy GOKU-u

Wykres nr 4

Pytanie z wydzieranki: Co ciebie interesuje?

Dane procentowe poszczególnych kategorii tematycznych opracowane zostały wg zasady: ilość uzyskanych odpowiedzi w danej kategorii np. Kobiet, w określonym przedziale wiekowym w odniesieniu do wszystkich odpowiedzi otrzymanych od kobiet. Podobnie w przypadku mężczyzn. Analizując związek między wiekiem, płcią i zainteresowaniami widzimy, że:

SPORT cieszył się największym zainteresowaniem ankietowanych i stanowił 18,41% wszystkich odpowiedzi. W tej kategorii przeważali mężczyźni, w tym głównie w wieku 7-13 lat (49,11%). Podobna kategoria wiekowa przeważa w tej dziedzinie również wśród kobiet i stanowiła 48,78% wszystkich odpowiedzi uzyskanych od kobiet.

TANIEC był na drugim miejscu wśród najpopularniejszych zainteresowań i uzyskał 10,47% głosów. Preferowany był głównie przez kobiety, zwłaszcza w wieku 15-30 lat (38,54%) wszystkich kobiet. W odniesieniu do mężczyzn, na taniec wskazało 13,64% badanych w tym 26,67% wszystkich mężczyzn preferujących taniec stanowili ci w wieku 7-13 lat.

FOTOGRAFIA zajęła trzecie miejsce w kategorii zainteresowań. Preferencje w odniesieniu do płci oscylowały w kategoriach 44,76% kobiety i 25,71% mężczyźni. Taką formę spędzania wolnego czasu wybierały wśród kobiet, dzieci w wieku 7-13 lat (75,6%) a wśród mężczyzn 62,96% męskich głosów należało do kategorii w wieku 15-30 lat.

ZAJĘCIA PLASTYCZNE preferują głównie kobiety, szczególnie te w wieku 7-13 lat (45,68%) i w wieku 15-30 lat (34,57%). Tylko 12,63% wskazało na zainteresowanie w tej materii.

W odniesieniu do *TURYSTYKI* większe zainteresowanie wykazały Kobiety, w tym te w wieku 7-13 lat (46%). Wśród mężczyzn na największe zainteresowanie tą dziedziną wskazali ankietowani w wieku 7-13 lat i stanowili oni 55,56% wszystkich odpowiedzi uzyskanych w tej kategorii od mężczyzn.

KUCHNIA REGIONALNA interesuje głównie kobiety w wieku 7-13 lat oraz powyżej 50 roku życia (po 30,16%). Wśród mężczyzn największe zainteresowanie kulinariami przejawiają osobnicy w wieku 7-13 lat (63,33%) wszystkich badanych mężczyzn.

Również *RĘKODZIEŁO* okazuje się domeną kobiet (68,06%) wszystkich uzyskanych odpowiedzi w tej kategorii należało do kobiet. Przeważają tutaj osoby w wieku 7-13 lat (32,65%). Podobna kategoria dominuje wśród mężczyzn, którzy w prawdzie wykazali niewielkie zainteresowanie tą kategorią.

SZTUKA stanowiła tylko 4,1% wszystkich odpowiedzi. Preferowały ją głównie kobiety w wieku 7-13 lat, które stanowiły 43,33% wszystkich odpowiedzi udzielonych przez kobiety. W przypadku mężczyzn przejawiających tego typu zainteresowania, większość stanowiły osoby w wieku 7-13 lat.

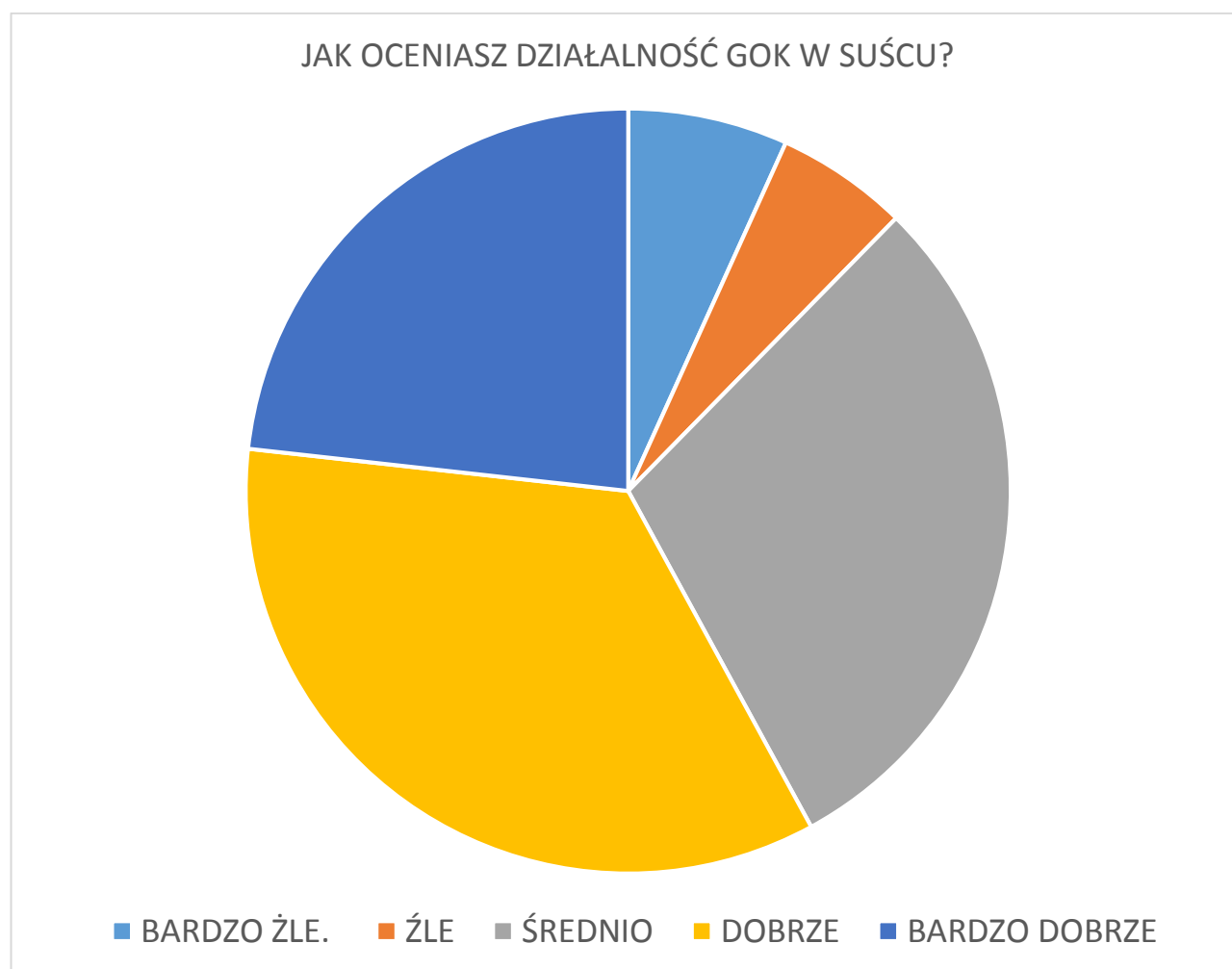
MODĄ interesuje się 7,25% wszystkich badanych z czego aż 88% odpowiedzi w tej kategorii należało do kobiet. Wśród nich prym wiodły osoby w wieku 15-30 lat (49,25%). Tylko 1,15% odpowiedzi należało do mężczyzn.

Domeną mężczyzn okazały się natomiast *SZACHY*. Spośród głosów oddanych na tą kategorię 65,79% należało do mężczyzn. Jest to dyscyplina szczególnie lubiana przez chłopców w wieku 7-13 lat (52%). Wśród kobiet również ten przedział wiekowy preferuje ten sport.

Z kolei *ŚPIEWEM* bardziej interesują się kobiety. Aż 61,04% wszystkich odpowiedzi w tej kategorii należało do nich z czego najwięcej było kobiet w wieku 15-30 lat (42,55%). Tylko 0,86 mężczyzn wskazało na takie zainteresowania.

Wykres 5

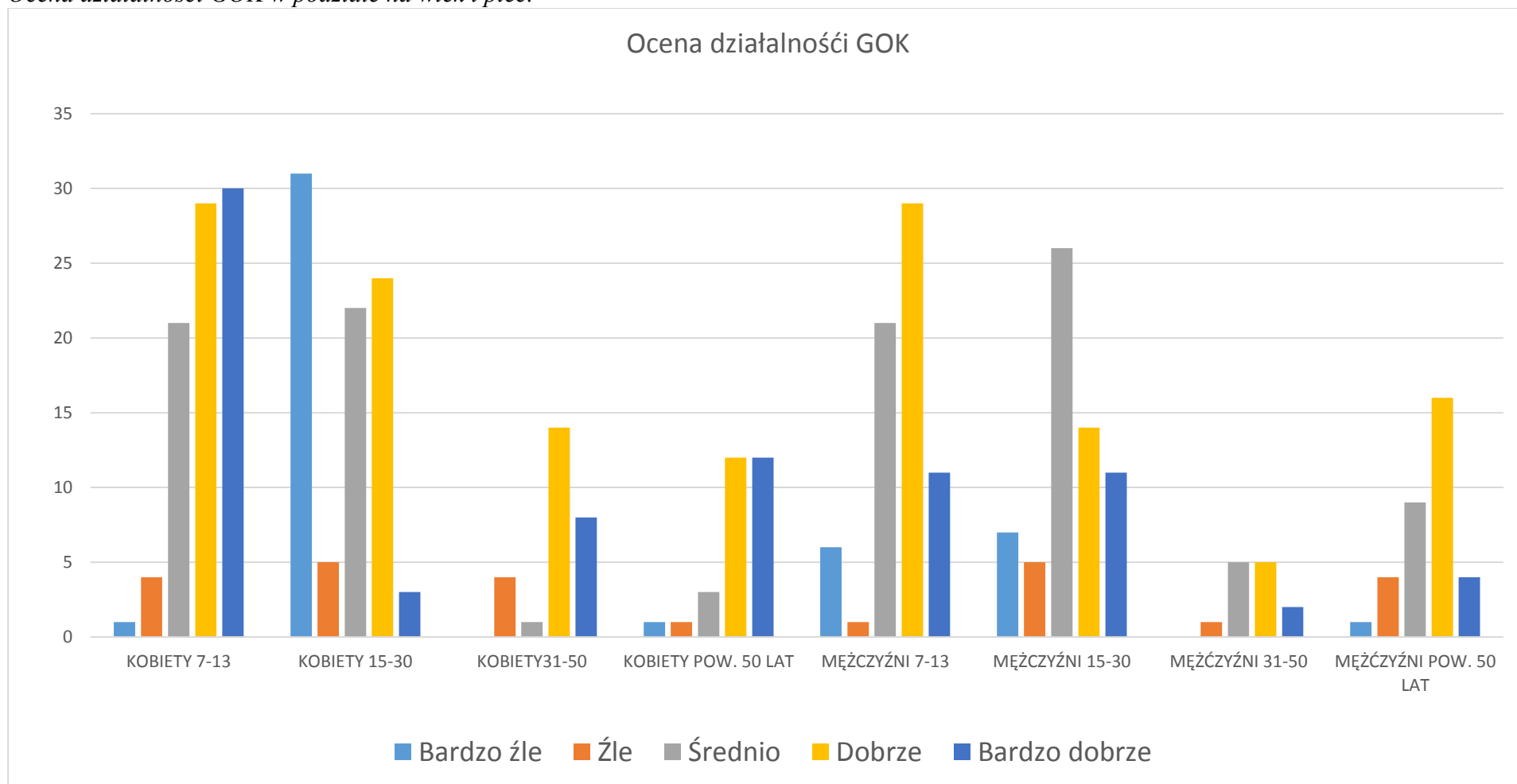
Pytanie z wydzieranki: *JAK OCENIASZ DZIAŁALNOŚĆ GOK W SUŚCU?*

Z analizy danych wynika, że notowania GOK-u są całkiem dobre. Ocenę średnią wystawiło 29,62% ankietowanych, Bardzo dobrze ocenia GOK 23,18% mieszkańców a dobrze kolejne 34,6%. Oceny z kategorii „źle” i „bardzo źle” stanowiły kolejno 5,57% i 6,75% wszystkich odpowiedzi.

Bardziej skłonne do krytyki okazały się osoby w wieku 15-30 lat. Jako dobrą z kolei oceniały pracę GOK-u osoby w wieku 7-13 lat. Na pewno pomocne w tej sytuacji będzie przeanalizowanie zawartości oferty GOK w Suścu pod kątem ich dostosowania do potrzeb wszystkich grup beneficjentów, które wzięły udział w badaniu.

Wykres nr 6
Ocena działalności GOK w podziale na wiek i płeć.

IV.3. Spotkania z mieszkańcami i animacje

W ramach prowadzonej diagnozy zorganizowano spotkania z mieszkańcami starając się dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców w każdym wieku. Opracowano formy i narzędzia badawcze adekwatne do możliwości badanych grup z uwzględnieniem ich wieku i możliwości percepcyjnych.

Podczas Kiermaszu Wielkanocnego, który zapoczątkował akcję spotkań ze społecznością lokalną została przeprowadzona diagnoza „Susieckiej Studni Życzeń Kulturalnych”, w której wzięły udział m.in. dzieci z Klubu Przedszkolaka z Suśca, uczniowie Szkoły Podstawowej w Suścu i Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Armii Kraków w Łosińcu. Następnie 3 kwietnia Susiecka Studnia Życzeń Kulturalnych odwiedziła uczniów z Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Grabowicy a 4 kwietnia uczniów Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Łuszczaczu oraz Zespołu Szkół w Majdanie Sopockim Pierwszym. Podczas spotkań zastosowano wiszące plakaty-pytania technikę animacyjną pozwalającą na szybkie uzyskanie odpowiedzi na pytania. **Plakat Dziecięca studnia życzeń** zdominowany został przez szeroko rozumiany sport (piłka, rower), który stanowił 39,86 % wszystkich uzyskanych odpowiedzi. Działalność plastyczna zebrała 29,16% głosów i obejmowała głównie malowanie, pracę z plasteliną, rysowanie. Muzyką interesuje się 20,98% dzieci a teatr zgromadził 10 % głosów.

Zdjęcie nr 21 Dziecięca Studnia Życzeń

Arkusz ze spotkania z dziećmi.

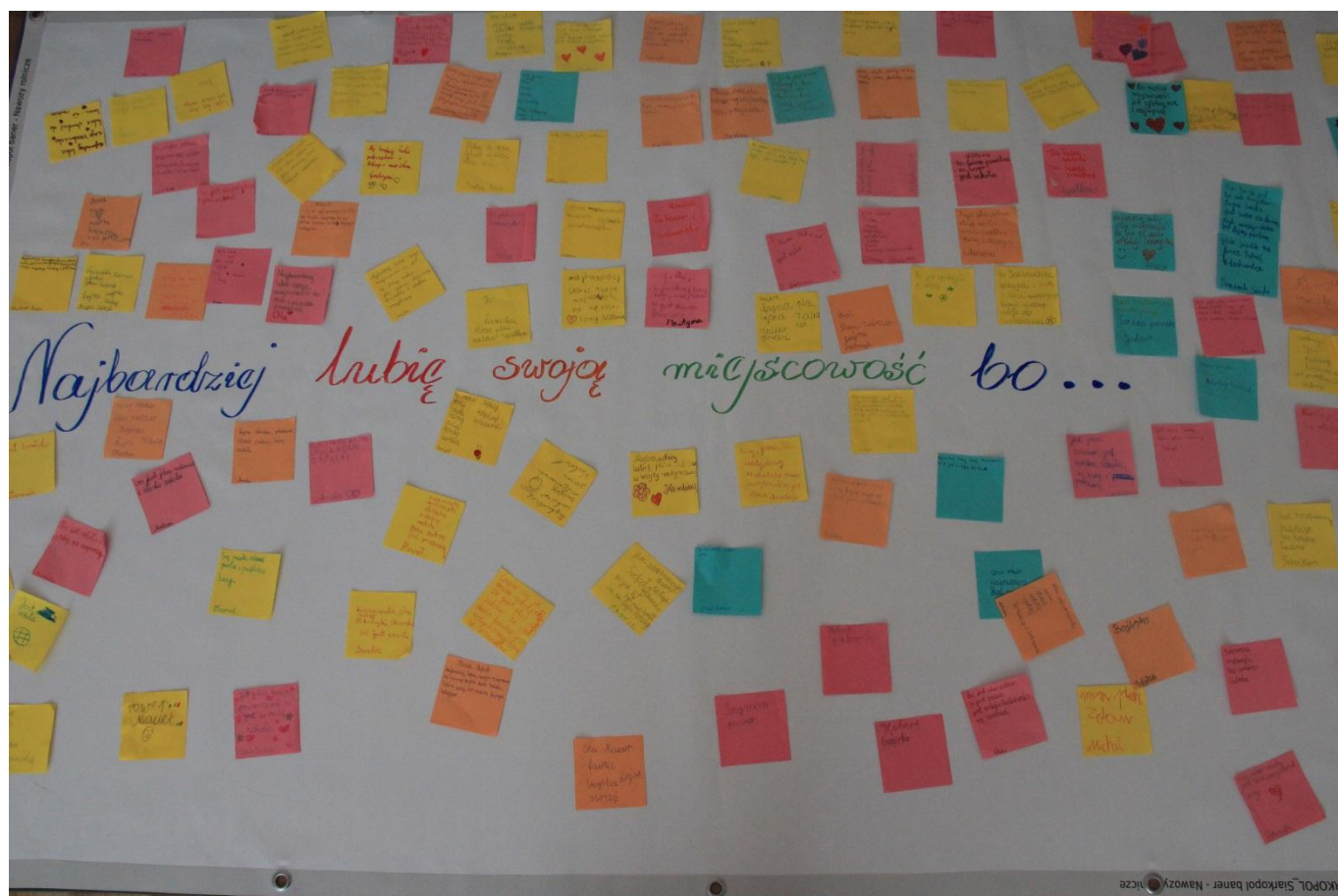
Plakat Najbardziej lubię swoją miejscowość bo... Tutaj dzieci najbardziej doceniały posiadane przez miejscowość walory przyrodnicze. Ten argument wpływający na poziom sympatii do miejscowości stanowił 30,95% wszystkich oddanych głosów.

Na drugim miejscu znalazły się odpowiedzi wskazujące za powód sympatii do swojej miejscowości ulokowane w niej instytucje tj. straż pożarna, ośrodek zdrowia, klub sportowy itp. Ta przesłanka zebrała 28,31% odpowiedzi.

Z kolei 23,82% odpowiedzi wskazało na wagę szeroko rozumianej infrastruktury znajdującej się w miejscowościach tj. plac zabaw, boisko, świetlica, kawiarenka, siłownia, przystanek, drogi, kościół, tama, bar, sklep itp.

Ze względu na ludzi swoją miejscowość lubi 10,58% a dla kolejnych 6,61% ważne są organizowane atrakcje w miejscu zamieszkania tj. andrzejki, bal przebierańców, mikołajki, choinka, imprezy, gra w piłkę itp.

Zdjęcie nr 22 „ Najbardziej lubię swoją miejscowość bo...”

Plakat-pytanie ze spotkania z dziećmi.

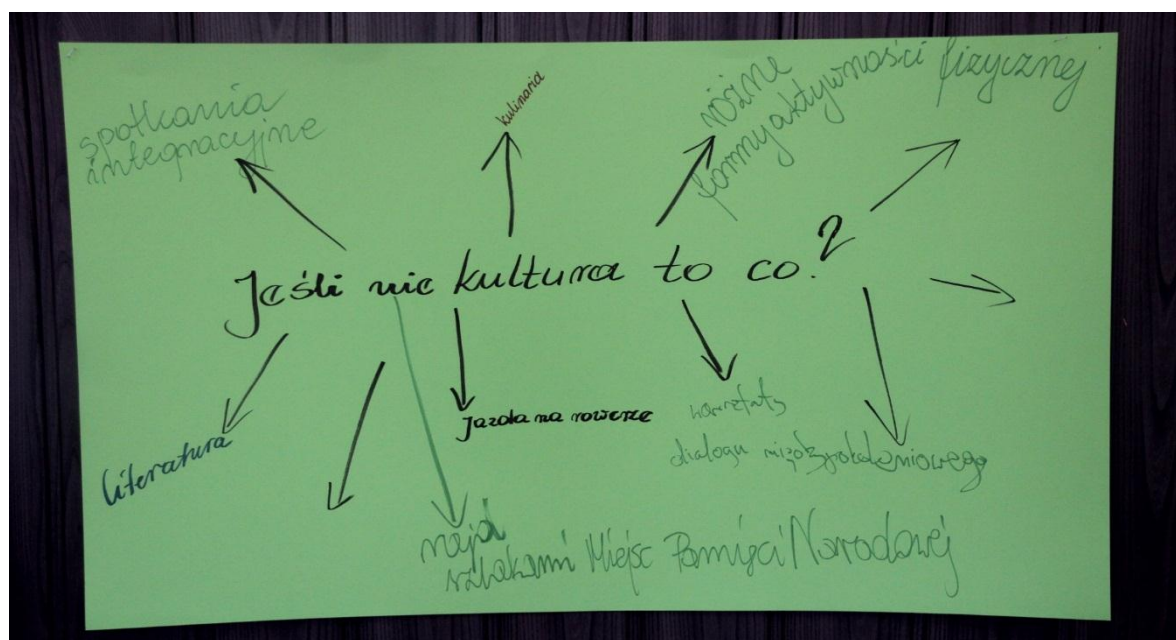
Przeprowadzono również spotkanie z klubem Seniora oraz 4 spotkania diagnostyczne podczas których zebrano opinie społeczności lokalnej gminy Susiec, w tym od lokalnych organizacji pozarządowych, Kół Gospodyń Wiejskich, zespołów śpiewaczych, OSP, sołtysów, radnych, pracowników jednostek organizacyjnych gminy, dzieci i młodzieży oraz pozostałych mieszkańców sołectw wchodzących w skład Gminy Susiec.

Spotkania miały bardzo luźny charakter i były świetną okazją do refleksji na temat potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej w dziedzinie kultury. Pozwoliły również uświadomić mieszkańcom jak wiele zależy od nich samych. Od ich postawy i zaangażowania oraz umiejętnego wykorzystania mocnych stron oraz szans jakie niesie ze sobą zamieszkiwany przez nich region. Uświadomiły również rangę kultury jako jednej z głównych sfer towarzyszących człowieku.

Słabe strony GOK wskazywane przez mieszkańców to: niedostateczna ilość środków finansowych, słabe zaplecze lokalowe, braki kadrowe (brak środków na zatrudnianie), godziny pracy pracowników ograniczają zajęcia, słabe wyposażenie obiektów tj. gok, remiza, brak instytucji kulturalnych tj, kino, teatr, Słaba infrastruktura sportowo-rekreacyjna: brak basen, lodowisko, zły stan techniczny stadionu, słaba sieć komunikacyjna, duża odległość od większych aglomeracji, brak sponsorów, niski status finansowy rodzin, za mała ilość ofert dla młodzieży,

Mocne strony zdaniem badanych to: oferta zajęć konsultowana z odbiorcami dzięki czemu jest potrzebna, oczekiwana i chociaż częściowo zaspokaja potrzeby mieszkańców, otwarta i przyjazna kadra organizująca, przychylność gminy, zaangażowanie członków organizacji pozarządowych, trenerów, rodziców.

Plakat *Jeśli nie kultura to co?* Potwierdził, że kultura obejmuje swoim zasięgiem bardzo szeroką sferę życia. Porównując propozycje działań kulturalnych wskazane w ankietach a formy poza kulturalne określone na plakacie zauważyć można, że uczestnicy badania nie wskazali zbyt wiele alternatywnych form działalności tak jak to miało miejsce w przypadku kultury. Jako inne działania, wskazywali przeważnie różne formy aktywności fizycznej, rajdy rowerowe, integrację, literaturę, kulinaria i historię regionalną. Wynika to głównie z możliwości i dostępności innych form aktywności niezwiązanych z kulturą. Jak się okazuje w Gminie Susiec najłatwiejszy jest dostęp do sportu, dlatego też właśnie on postrzegany jest jako jedna z alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Znajduje to swoje potwierdzenie również w ankietach.

Plakat- pytanie ze spotkania z mieszkańcami.

IV.4. Wywiady i zebrane wypowiedzi .

Wywiad indywidualny pogłębiony, jedna z podstawowych metod jakościowych. Wywiad obejmował rozmowę na temat określonych zagadnień z możliwością dopytywania w określonych kwestiach. W wywiadzie fokusowym wzięło udział sześć osób, w tym:

- Wójt Gminy Susiec
- Sekretarz Gminy Susiec
- Wikary z Parafii w Suścu
- Radna z Majdanu Sopockiego
- Podharcemistrz ZHP
- młodzież z zespołu Grabowiczanki
- KGW Majdan Sopocki

Przeprowadzone wywiady stanowiły uszczegółowienie pytań zawartych w ankiecie i dostarczyły wielu przydatnych informacji na temat sposobu postrzegania kultury i jej roli w życiu gminy przez władze oraz lokalnych liderów. Pozwoliły poznać zasoby ludzkie i infrastrukturalne, środowiska oraz zdiagnozować stan wiedzy lokalnych liderów w obszarze kultury, zgromadzenie wiedzy o lokalnych instytucjach, stowarzyszeniach, twórcach, ekspertach i liderach, znalezienie pasjonatów i społeczników.

Rozmowy były przeprowadzone w oparciu o przygotowany scenariusz wywiadu zawierający zagadnienia poddawane dyskusji. Jak się okazało wszyscy poproszeni o udzielenie wywiady zdawali sobie sprawę z ogromnej

roli kultury w życiu gminy i potwierdzali potrzebę wspierania działalności GOK w Suścu przyznając mu zasłużoną rolę krzewiciela kultury w regionie.

Podjęte problemy dotyczyły głównie pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów skierowanych również na rozwój społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem młodych ludzi. Zwracano uwagę na małe zaangażowanie młodzieży w realizację różnych przedsięwzięć, niewystarczającą ilość zorganizowanych dla dzieci i młodzieży form spędzania wolnego czasu. Wskazywano również na konieczność uświadamiania młodym ich roli w społeczeństwie, oraz umożliwienie im rozwijania posiadanych talentów i zainteresowań jak również publicznego zaprezentowania swoich umiejętności. Najpopularniejsze wskazywane formy działań to: warsztaty rozwijające posiadane talenty i zainteresowania, imprezy kulturalnych, sportowe i rekreacyjne.

V. WNIOSKI DO DIAGNOZY:

Gmina wiejska jaką jest Susiec, nie ma takich możliwości rozwoju i stymulowania życia kulturalnego jak w mieście, gdzie istnieje więcej instytucji oferujących coraz to atrakcyjniejsze formy zajęć. Na wsi jest inaczej. Tutaj główną instytucją oferującą zajęcia kulturalne jest Gminny Ośrodek Kultury, który organizuje różnorodne zajęcia kulturalne, festiwale, koncerty i imprezy okolicznościowe. Jego działalność skupia się na aktywizacji wszystkich grup wiekowych poprzez zapewnienie zorganizowanych form spędzania czasu wolnego np. w kawiarence internetowej, na zajęciach Zumbi lub warsztatach z rękodzieła.

V.1. WNIOSKI

- ❖ *Podstawowym barierą działań kulturalnych w Gminie Susiec są szeroko rozumiane problemy finansowe zarówno GOK-U jak i mieszkańców gminy, które ograniczają możliwości organizowania zajęć dedykowanych dla poszczególnych grup wiekowych mieszkańców.*

Dlatego często organizowane przez GOK zajęcia konstruowane są tak, aby zaspokoić oczekiwania i potrzeby możliwie jak najszerszej grupy odbiorców tak aby każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Nie jest to dobre zwłaszcza dla młodych ludzi, którzy skarżą się, że zajęcia są mało atrakcyjne, nieadekwatne do potrzeb i oczekiwań. Ponadto niska zamożność mieszkańców dla których największym problemem jest brak stałej pracy powoduje brak środków finansowych na płatne formy wsparcia co skutecznie utrudnia instytucjom kultury zwiększenie katalogu i atrakcyjności oferowanych zajęć w oparciu o partycypację społeczeństwa w kosztach zajęć. Taka sytuacja z jednej strony zniechęca potencjalnych uczestników, których liczba jest niewielka a z drugiej strony utrudnia kontynuowanie podjętych inicjatyw, które z

powodu malejącej liczby uczestników z czasem zostają odwoływane. W związku z tym mieszkańcy w tym głównie młodzież, skazani są na rozwijanie swoich zainteresowań na własną rękę, często też napotykać kolejne problemy, co zniechęca do dalszych poszukiwań i działań. Prowadzi to do sytuacji w której oferta kulturalna jest nie do końca trafiona pod względem zainteresowań, potrzeb i oczekiwań poszczególnych grup wiekowych, nie nawiązująca do dynamicznie zmieniających się trendów i mody przez co oceniana nieprzychylnie przez młodszą społeczność.

❖ *Kolejna bariera to braki kadrowe.*

GOK nie dysponuje odpowiednią ilością osób a mała liczba etatów zmusza do łączenia obowiązków w różnych zakresach np. bibliotekarka jednocześnie obsługuje kawiarenkę internetową, informację turystyczną itp. Za mało jest również osób posiadających odpowiednie kwalifikacje specjalistyczne co wynika to z obecnego rynku pracy. Brakuje animatorów, trenerów, specjalistów, osób z kwalifikacjami doradcy zawodowego, coacha, itp. Brak wyspecjalizowanej kadry ogranicza możliwości rozwojowe GOK a zatrudnienie specjalistów (drogich, bo jest ich mało na rynku lokalnym) wiąże się z wydatkami na które gminy nie stać. Dlatego bardzo rzadko korzysta się z usług takich osób, próbując realizować przedsięwzięcia posiadany kapitałem ludzkim. Wpływa to na poziom merytoryczny prowadzonych zajęć, warsztatów i nie zaspokaja potrzeb bardziej wymagających odbiorców.

❖ *Kolejny problem to instytucje zajmujące się rozpowszechnianiem kultury i skupiające wokół siebie dzieci, młodzież i dorosłych.*

Na wsi dostęp do takich miejsc jest niewielki, ponieważ w większości przypadków nie istnieją.

Dla sporej części susieckich wsi oprócz GOK-u jedyne co w jakiś sposób funkcjonuje to:

- *światlice wiejskie*: nie ogrzewane w sposób ciągły, wymagające remontu, gdzie drobne prace naprawcze wykonują społecznie mieszkańcy wsi, które często pozostawione same sobie, bez etatowego pracownika,
- *szkoły*: obecnie 3 gminne (Susiec, Majdan Sopocki Pierwszy i Łosiniec) i 2 stowarzyszeniowe (Grabowica i Łuszczacz) na 21 sołectw! Funkcjonują tylko w określonych porach głównie do 15:00 i skupiają się na zajęciach edukacyjnych, niechętnie angażujące się w inne pozaszkolne inicjatywy,
- *GOSiR* organizujący tylko zajęcia z piłki nożnej ale dedykowane do konkretnych grup wiekowych ze szczególnym uwzględnieniem mężczyzn;

❖ *Czynnikiem degenerującym aktywne spędzanie wolnego czasu jest rozproszenie wsi na obszarze gminy i ich odległość od GOK Susiec oraz niewystarczająca sieć komunikacyjna.*

Trudności jakie stwarzają wyżej wymienione aspekty, często są kluczowymi problemami utrudniającymi życie kulturalne mieszkańców gminy. Odległość najdalej położonych miejscowości pozbawionych takich instytucji jak szkoła w odniesieniu do słabego skomunikowania stwarza barierę skutecznie izolującą mieszkańców. Młodzież nie ma pieniędzy na dojazd, busy kursują bardzo rzadko, gdyż zwiększenie częstotliwości nie opłaca się przewoźnikom ze względu na duże koszty cen paliw i utrzymanie pojazdu a rodzice pracujący zawodowa lub zagranicą nie są w stanie dowieźć swoich dzieci. Najlepszą formą zagospodarowania czasu na jaką mogą sobie pozwolić pozostaje spędzenie go przed komputerem, gdzie oddają się swoim zainteresowaniom, rozmowom ze znajomymi czy rozrywce takiej, jak gry komputerowe. Przesiadujące w domu dzieci i młodzież często nie są świadome możliwości jakie daje im własna wieś. Nie wiedzą w jaki sposób mają spędzić ten czas, nie dociera do nich informacja na temat bieżących ofert i inicjatyw, które motywowałyby twórcze i aktywne działania w ich środowisku lokalnym.

V.2. REKOMENDACJE

Podsumowując można stwierdzić, że w ramach realizacji przedsięwzięć z zakresu kultury w Gminie Susiec istotne jest:

❖ Wykorzystanie aktywności mieszkańców do organizacji imprez kulturalnych m.in. poprzez:

- udzielanie pomocy informacyjnej i organizacyjnej grupom mieszkańców zainteresowanych poszerzeniem oferty kulturalnej dla swoich społeczności w tym lokalnym liderom, społecznikom,
- wsparcie kadrowe i organizacyjne przebiegu imprez inicjowanych przez grupy mieszkańców podejmujących działania kulturalno-artystyczne dla swoich środowisk,
- wsparcie konsultingowe obejmujące doradztwo z zakresu pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację inicjatyw kulturalnych na terenach wiejskich,
- organizowanie działań skierowanych do młodych w celu angażowania dzieci i młodzieży do wspólnej realizacji inicjatyw z zakresu kultury i uczestnictwa w nich,
- uwzględnianie w planowanych działaniach form wsparcia adekwatnych do płci – zwłaszcza dedykowanych mężczyznom w różnym wieku w odniesieniu do ich potrzeb i oczekiwań np. z zakresu techniki, multimediiów, motoryzacji itp.

❖ Rozbudowa sieci współpracy między różnymi podmiotami przy realizacji działań kulturalnych na rzecz społeczności lokalnej m.in. poprzez:

- organizację spotkań stowarzyszeń mieszkańców z terenu gminy,

- organizację spotkań twórców ludowych i rękodzielników z terenu gminy,
- zacieśnienie współpracy - wsparcia między pracownikami instytucji kultury a lokalnymi liderami ze wszystkich miejscowości,
- planowanie i realizację projektów z zakresu lokalnej kultury w obszarze jednej wsi z wykorzystaniem posiadanego potencjału ludzkiego i infrastruktury oraz historii i tradycji
- rozwój form współpracy między sołectwami, w zakresie współuczestnictwa w planowanych imprezach.

❖ **Stworzenie oferty kulturalnej obejmującej całą społeczność, od przedszkolaka po seniora, od dzieci poprzez rodziców aż do dziadków, w tym m.in.**

- organizację imprez kulturalnych i sportowych ukierunkowanych na całe rodziny: festyny, pikniki dla rodzin, imprezy sportowe, konkursy, warsztaty np. kulinarne
- organizację spotkań dla seniorów,
- wzrost liczby zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym z dziedziny filmu, fotografii, muzyki, komputerów i sportu
- wspieranie twórczości lokalnych artystów amatorów i rękodzielników,
- organizację konkursów plastycznych, fotograficznych, filmowych dla mieszkańców reprezentujących różne grupy wiekowe, dotyczących historii i współczesności miejscowości wchodzących w skład gminy
- organizację spotkań z ciekawymi ludźmi,
- poszerzenie oferty zajęć dodatkowych, rozwijających talenty dzieci i młodzieży w oparciu o nowoczesne technologie multimedialne tj. teatr amatorski, film, fotografia, sport
- organizację konkursów na kreowanie tzw. produktów lokalnych, które stanowiłyby wyróżnik marketingowy wizerunku wsi lub dalej gminy,
- organizację konkursów dla sołectw na poszukiwanie najbardziej oryginalnych pomysłów na promocję walorów lokalnych, wykorzystanie potencjału ludzkiego,
- szersze wykorzystanie świetlic wiejskich, remiz OSP do mniejszych spotkań i imprez,
- otwarcie się szkół na całe społeczności lokalne w zakresie inicjatyw kulturalno-rozrywkowych (np. organizacja lekcji otwartych, szkoleń dla mieszkańców).

❖ **Rozwój form promocji (wewnętrznej i zewnętrznej) dotyczącej organizowanych imprez kulturalnych, m. in. poprzez:**

- szerszą promocję imprez lokalnych, adekwatną do możliwości percepcyjnych różnych grup odbiorców (młodzież nie czyta tablic ogłoszeń i plakatów a seniorzy z kolei słabo poruszają się w internecie),

- współpracę z mediami (prasa, radio) w zakresie przepływu informacji o organizowanych imprezach i ogłaszanych konkursach,
- rozbudowę i aktualizację stron internetowych GOK w odniesieniu do wsparcia promocji poszczególnych miejscowości lub stowarzyszeń, które często nie posiadają własnych stron internetowych - stworzenie na stronie GOK np. zakładki dla każdej miejscowości aktualizowanych przede wszystkim w zakresie planowanych wydarzeń kulturalnych,
- stworzenie bazy danych o imprezach organizowanych przez poszczególne wsie na stronie internetowej GOK

❖ **Wspieranie merytoryczne i organizacyjne lokalnego ruchu kulturalnego, w tym szczególnie promocja lokalnych talentów , m. in. poprzez:**

- promocję lokalnych twórców, zarówno na płaszczyźnie lokalnej jak również szerszemu spektrum odbiorców,
- włączenie utalentowanych osób, uczniów, młodzieży do współpracy przy oprawie organizowanych na terenie gminy imprez kulturalnych,
- angażowanie młodych ludzi do realizacji podejmowanych inicjatyw kulturalnych.

Reasumując:

Główną instytucją kulturotwórczą w Gminie Susiec jest Gminny Ośrodek Kultury zlokalizowany w Suścu obejmujący bibliotekę gminną i jedną filialną, informację turystyczną, klub prima i izbę pamięci. To tutaj odbywa się większość inicjatyw kulturalnych w gminie w oparciu o posiadaną kadrę i zaplecze lokalowe. W miejscowościach gminnych funkcje kulturalne pełnią świetlice i remizo-świetlice, których działalność kulturalna opiera się na społecznej pracy członków różnych organizacji społecznych a potencjał lokalowy nie jest w pełni wykorzystany. Z rozmów z mieszkańcami wynika, że lokalni liderzy mimo chęci, często są osamotnieni w realizacji podejmowanych inicjatywach co zniechęca ich do podejmowania kolejnych w związku z czym słabe zaangażowanie mieszkańców w życie wsi przekłada się na jakość ich życia kulturalnego.

Głównym problemem z jakim boryka się susiecka kultura jest niedostateczny poziom finansowania, który rzutuje zarówno na poziom i atrakcyjność oferty kulturalnej. Mimo rosnących corocznie nakładów finansowych z budżetu gminy, przeznaczane środki wciąż nie zaspokajają potrzeb odbiorców. Jest to tendencja powszechnie występująca i wynika z rosnących nakładów finansowych na uatrakcyjnienie oferty kulturalnej GOK. Nie bez znaczenia jest tu również słabo rozwinięta sfera gospodarcza, brak dużych

przedsiębiorców, firm mogących sponsorować organizowane imprezy oraz niski status finansowy mieszkańców, których nie stać na partycypowanie w kosztach organizacji przedsięwzięć kulturalnych.

Na atrakcyjność oferty susieckiego GOK- wpływa również wysoki poziom migracji ludzi młodych i starzejące się społeczeństwo a co za tym idzie brak wyspecjalizowanych fachowców, wykształconych animatorów kultury, instruktorów itp., który w połączeniu z ograniczonym budżetem powoduje braki kadrowe i skutecznie ogranicza działania w kierunku podnoszenia jakości oferty zajęć kulturalnych w gminie. Sporadyczne doszkalanie posiadanej kadry nie rozwiązuje problemu, ponieważ aby móc podążać za trendami kulturalnymi i sprostać rosnącym oczekiwaniom mieszkańców, konieczne jest angażowanie wykształconych specjalistów, instruktorów oraz zapraszanie znanych osób, gwiazd itp.

Nie mniej jednak kultura w gminie ma się nie najgorzej a jej poziom nie odbiega od innych gmin z terenów wiejskich. Wysoko oceniane przez mieszkańców i cieszące się dużą frekwencją są organizowane przez GOK festyny, festiwale, dożynki i imprezy okolicznościowe tj. Dzień Kobiet, wieczór kolęd, jasełka itp. Mieszkańcy oczekują więcej nowatorskich form zajęć tj. warsztaty filmowe, teatralne, fotograficzne, których obecnie oferta GOK-u nie posiada. Najbardziej zaangażowane w działania na rzecz społeczności lokalnej są kobiety i to one dominowały w przeprowadzanych badaniach. W odniesieniu do wieku najliczniejszą grupę biorącą udział w organizowanych inicjatywach stanowiły osoby w wieku 31-55 lat.

Najmniej zadowolone z oferty kulturalnej są dzieci i młodzież szkolna, wskazując na małą różnorodność i atrakcyjność i różnorodność zajęć oraz ogólnie mężczyźni. Na taką ocenę wpływają dwa elementy ściśle powiązane ze sobą. Pierwszy z nich to fakt, że są to grupy najslabiej zaangażowane w życie gminy, nie zainteresowane pomocą w organizacji zajęć. Z drugiej strony brakuje zajęć skierowanych wyłącznie dla tej kategorii uczestników, oczekującej szeroko rozumianej kultury, opierającej się na nowoczesnych technologiach, wyjazdach, koncertach ze znanymi gwiazdami, rozwijaniu hobby itp.

Mimo to GOK postrzegany jest przez mieszkańców jako miejsce przyjazne, pomocne, wspierające, w którym panuje miła atmosfera. Generalnie większość mieszkańców uczestniczy w organizowanych przedsięwzięciach i docenia fakt, że uczestnictwo w nich jest bezpłatne a same imprezy łatwo dostępne i dobrze zorganizowane.

SPIS TREŚCI

Wstęp	str. 2
I. CHARAKTERYSTYKA GMINY SUSIEC	str. 4
I.1 Położenie Gminy Susiec	str. 4
I.2. Rys historyczny	str. 5
I.3. Walory przyrodnicze.....	str. 6
I.4. Zabytki	str. 7
I.5. Organizacje pozarządowe	str. 8
I.6. Ludność	str.10
I.7. Szkolnictwo	str. 12
I.8. Pomoc społeczna	str.13
I.9. Przedsiębiorczość	str. 14
II. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W SUŚCU	str. 14
II.1. Obiekty i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu	str. 14
II.2. KADRA	str. 17
II.3. DZIAŁALNOŚĆ	str. 18
II.4. BUDŻET.....	str. 19
III. INFRASTRUKTURA W MIEJSCOWOŚCIACH GMINNYCH.....	str. 20
IV. NARZĘDZIA BADAWCZE. ANALIZA ZEBRANYCH DANYCH.....	str. 24
IV.1. Ankieta	str. 25
IV.2. Wydzieranki	str. 39
IV.3. Spotkania z mieszkańcami i animacje	str. 43
IV.4. Wywiady i zebrane wypowiedzi	str. 46
V. WNIOSKI DO DIAGNOZY	str. 47
V.1. WNIOSKI	str. 47
V.2. REKOMENDACJE	str. 49
Spis treści	str. 51
Spis map	str. 54
Spis tabel	str. 54
Spis zdjęć	str. 54

SPIS MAP

1. Mapa pt. Mapa Gminy Susiec w podziale na sołectwa ..... str. 5

SPIS TABEL

1. Tabela nr 1 ..... str. 10
2. Tabela nr 2 ..... str. 11
3. Tabela nr 3 ..... str. 12
4. Tabela nr ..... str. 25
5. Tabela nr 5 ..... str. 26
6. Tabela nr 6 ..... str. 27
7. Tabela nr 7 ..... str. 28
8. Tabela nr 8 ..... str. 32
9. Tabela nr 9 ..... str. 34
10. Tabela nr 10 ..... str. 36
11. Tabel 11 ..... str. 30
12. Tabela 12 ..... str. 30
13. Tabela 13 ..... str. 30
14. Tabela 14 ..... str. 31
15. Tabela 15 ..... str. 32
16. Tabela 16 ..... str. 36
17. Tabela 17 ..... str. 39
18. Tabel 18 ..... str. 40

SPIS WYKRESÓW

1. Wykres nr 1 ..... str. 29
2. Wykres nr 2 ..... str. 30
3. Wykres nr 3a ..... str. 37
4. Wykres nr 3b ..... str. 38
5. Wykres nr 4 ..... str. 39
6. Wykres nr 5 ..... str. 41
7. Wykres nr 6 ..... str. 42

SPIS ZDJĘĆ

1.	Zdjęcie nr 1. „ Co wnosimy jako GOK?”.....	str. 6
2.	Zdjęcie nr 2 „GOK to my”.....	str. 18
3.	Zdjęcie nr 3. Nowiny	str. 21
4.	Zdjęcie nr 4. Grabowica	str. 21
5.	Zdjęcie nr 5. Oseredek	str. 21
6.	Zdjęcie nr 6. Maziły	str. 21
7.	Zdjęcie nr 7. Majdan Sopocki pierwszy	str. 21
8.	Zdjęcie nr 8. Susiec	str. 21
9.	Zdjęcie nr 9. Łosiniec II	str. 22
10.	Zdjęcie nr 10. Łosiniec I	str. 22
11.	Zdjęcie nr 11. Wólka Łosiniecka	str. 22
12.	Zdjęcie nr 12. Zawadki	str. 22
13.	Zdjęcie nr 13. Ciotusza Nowa	str. 22
14.	Zdjęcie nr 14. Kunki	str. 22
15.	Zdjęcie nr 15. Paary	str. 23
16.	Zdjęcie nr 16. Huta Szumy	str. 23
17.	Zdjęcie nr 17. Róża	str. 23
18.	Zdjęcie nr 18. Rybnica	str. 23
19.	Zdjęcie nr 19. Łuszczacz	str. 23
20.	Zdjęcie nr. 20 Ciotusza Stara	str. 23
21.	Zdjęcie nr 21. Dziecięca Studnia Życzeń	str. 43
22.	Zdjęcie nr 22. „ Najbardziej lubię swoją miejscowość bo...”	str. 44
23.	Zdjęcie nr 23. Zdjęcie nr 20 „Jeśli kultura, to co?”.....	str. 46